

Trektellingen in Nederland in 2016

Jaarverslag trektellen.nl

Fred Hustings
Gerard Troost
Arjan Boele

Met ondersteuning van Sovon Vogelonderzoek Nederland

Colofon

Tekst: Fred Hustings, Arjan Boele (Bijlage 1, 2, 3), Gerard Troost (Bijlage 4)

Figuren en database: Gerard Troost

Fotoredactie: Arjan Boele

Citeren als: Hustings F., Troost G. & Boele A. 2017. Trektellingen in Nederland in 2016 (Jaarverslag trektellen.nl).
Trektellen.nl/Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Foto's omslag van linksboven naar onder: telposten Leersumse Veld, 5 maart 2016 (Sven Valkenburg), Amsterdam binnenstad, 4 april 2016 (Guus van Duin), Loozerheide Weert, 5 april 2016 (Ruud Bouwman), Savoy Katwijk zeetrek, 23 augustus 2016 (René van Rossum) & Hoogekampse Plas De Bilt, 29 oktober 2016 (Hein Prinsen).

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Trektellen in 2016	5
3. Resultaten	6
Januari-februari	6
Maart-mei	7
Juni-augustus	12
September-november	14
December	17
5. Gebruikte bronnen	21
Bijlage 1. Weercharacteristieken 2016	22
Bijlage 2. Extra soorten in 2016	23
Bijlage 3. Over de grens	26
Bijlage 4. Half miljoen vogels via de app	29
Bijlage 5. Enkele algemene tips	30
Bijlage 6. Waargenomen soorten en dagrecords in 2016	31

1. Inleiding

Trektellen blijft onverminderd populair. Met ruim 29.000 teluren en een dikke 19 miljoen getelde vogels was ook 2016 weer een productief jaar, zelfs al viel de belangrijke maand oktober wat tegen, net als een jaar eerder. Het aantal teluren is sinds de eeuwwisseling snel gestegen van nog geen 5000 per jaar naar meer dan 20.000 vanaf 2005. Het schommelde in de laatste vijf jaren rond de 29.000 per jaar. Het aantal waargenomen vogels steeg navenant, van minder dan 2,5 miljoen per jaar kort na de eeuwwisseling tot meer dan 10 miljoen vanaf 2004; in de laatste vijf jaren bewoog het zich tussen ruim 17 miljoen (2015) en bijna 32 miljoen (2014).

Het gebruik van de speciale app om trektellingen in te voeren nam dit jaar een hoge vlucht, in binnen- en buitenland. Tot nu toe horen we goede berichten over de gebruiksvriendelijkheid van deze app, maar suggesties blijven welkom. Sommige trektellers houden niet alleen vogels bij maar ook vlinders, hommels, zeezoogdieren

of wat dan ook. Hierover meer in Bijlage 2. Ook buiten de landsgrenzen weten trekvogelfanaten inmiddels de trektelsite steeds vaker te vinden. Een korte impressie vind je in Bijlage 3.

In dit jaarverslag, inmiddels het vierde op rij, geven we een samenvatting van opvallende gebeurtenissen in dit jaar (voor een verslag van de Euro Birdwatch op 1 oktober zie Ottens & Troost 2016). Details zijn uiteraard te vinden op Trektellen.nl.

In deze editie helaas geen intermezzo's verzorgd door derden. We waren (te) laat met het benaderen van enkele tellers, die vervolgens om verschillende redenen moesten afzeggen. Hopelijk volgend jaar beter! Hierbij dan ook meteen een uitnodiging: heb je zelf een aardig idee voor een intermezzo, laat het weten (contactadres fred.hustings@sovon.nl). Het hoeft niet uitgebreid of ingewikkeld; een leuk en leesbaar verhaal over 'jouw' telpost, een telprobleem(pje) of een beschrijving van de trek van een bepaalde soort is voldoende. We kijken ernaar uit!

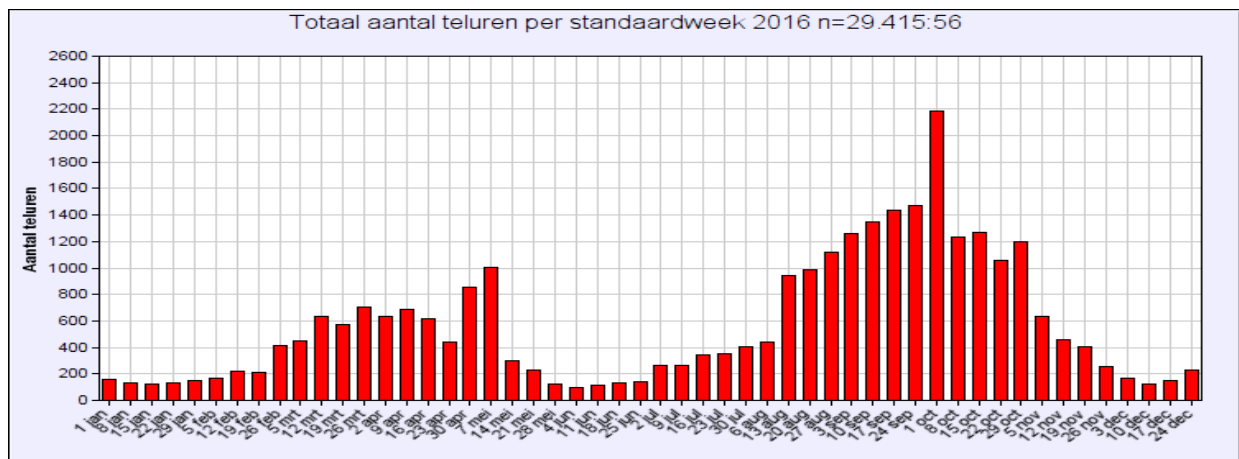
Het logo van Trektellen, een Roodstuitzwaluw, langs Breskens, 5 mei 2016 (Arjan Boele)

2. Trektellen in 2016

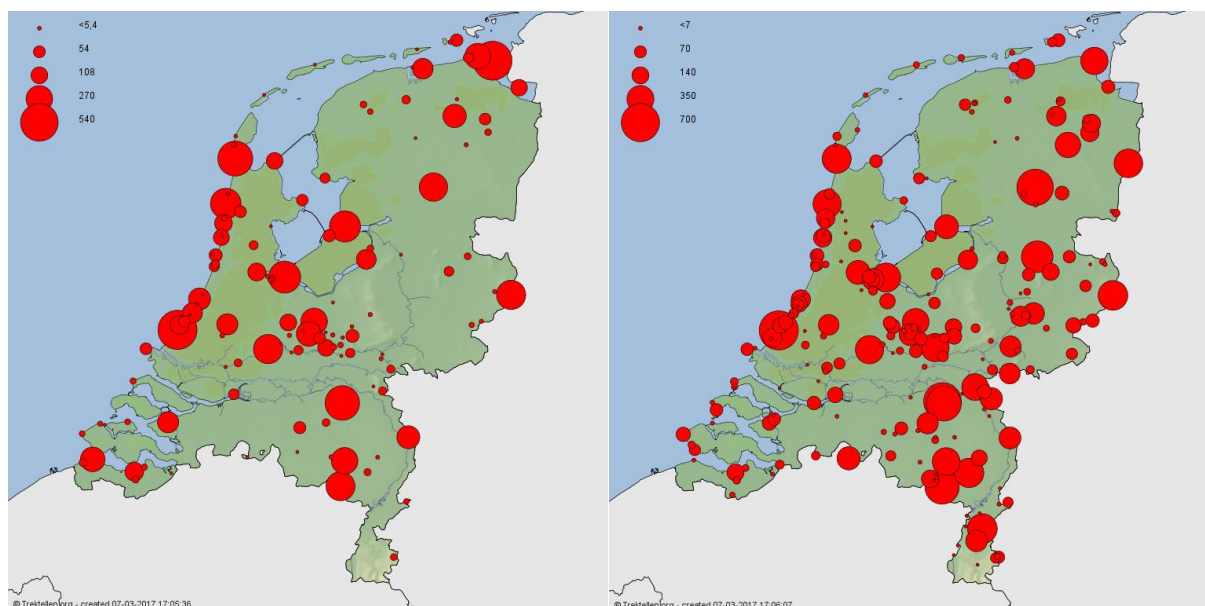
In 2016 werden de resultaten ingevoerd van ruim 29.000 trekteluren, vrijwel gelijk aan een jaar eerder. De trekteleactiviteit kende de gebruikelijke pieken in voor- en najaar, met in het voorjaar een top begin mei, samenvallend met een periode met oostenwinden, en in oktober een opleving door de Euro Birdwatch (figuur 1).

De top vijf van telposten met de meeste uren bestond uit De Vulkaan, Den Haag (afgerond

1278 teluren), Brobbelbies-zuid tussen Oss en Uden (1001), Dwingelderveld (920), Loozerheide bij Weert (857) en zeetrekpost Huisduinen Den Helder (845). Voorts waren er tien telposten die eveneens meer dan 500 teluren vol maakten. De verdeling over het land (figuur 2) was min of meer conform voorgaande jaren, met een sterk accent op de Hollandse Kust, het midden en oosten van het land.

Figuur 1. Aantal getelde uren per standaardweek in 2016 (totaal = 29.415 uur 56 minuten). De piek in mei valt samen met een periode met krachtige oostenwinden, de piek begin oktober is een gevolg van de Euro Birdwatch.

Figuur 2. Bezette trektelposten in 2016, met indicatie van aantal teluren. Links voorjaar (1 januari-15 juni), rechts najaar (16 juni-31 december).

3. Resultaten

Hieronder worden enkele resultaten in 2016 beknopt besproken. De korte karakteristiek van de weersomstandigheden (zie ook Bijlage 1) is gebaseerd op knmi.nl

Januari-februari

Zachte winter eindigt onstuimig

Het uitzonderlijk zachte weer van december 2015 ging over in weertype met afwisselend koudere en warmere perioden, met grote regionale verschillen. Terwijl er in de rest van het land niets aan de hand was, kreeg NO-Nederland van 3-7 januari te maken met koude lucht en ijzel. Dat er enkele dagen achtereen weeralarm werd afgekondigd voor die regio, was iets dat in ons land sinds maart 1987 niet was voorgekomen. In de tweede helft van de maand werd het ook elders kouder, maar de vorst bleef gematigd en werd weer snel verdreven. Januari belandde uiteindelijk in de statistieken als een zachte wintermaand (in De Bilt gemiddeld 1,7°C warmer dan normaal; in NO-Nederland echter kouder dan normaal), met een bovenmodale hoeveelheid regen. Februari was zonnig en zacht, maar ook nat. Wisselvalligheid was troef, met halverwege de maand en in de laatste dagen zonnig weer, maar ook veelvuldig winderige omstandigheden. Op 12 dagen werden wel ergens zware windstoten gemeten. Vorst van enige betekenis kwam amper voor en de

gemiddelde temperatuur lag 1,3°C boven normaal.

De kou in NO-Nederland begin januari leidde tot wat vorsttrek van onder meer Kieviten (4431 op 4 januari, Langenbosch bij Wildervank Gr).

Ook de Kraanvogels kregen even het heen en weer. In recente jaren blijven stijgende aantallen hangen ten noorden van de traditionele wintergebieden, tot in het noordwesten van Duitsland aan toe. De korte vorstperiode was blijkbaar voldoende voor enige zuidwaartse opschuiving van zulke vogels. Later in de maand zouden de eerste groepen overigens alweer terugkeren. Omdat er in het oosten van het land weinig in januari wordt getrekteld, bleven deze verplaatsingen op de trektelposten min of meer onopgemerkt. Beste dag was 23 januari met 230 over Strabrechtse HeideNB en 220 over Loozerheide bij Weert Lb; in beide gevallen vogels die in de omgeving hadden overnacht. Van de wintervlucht van Rode Wouwen die in Duitsland werd opgemerkt, met het hoogtepunt rond 8-10 januari, zag alleen telpost Oelemars bij Losser Ov iets (1 ex. op 8 januari). Verder was januari, zoals altijd in een overwegend zachte maand, aan de tamme kant. De vroege terugtrek van Kleine Rietganzen werd o.a. bij Camperduin NH onderschept (2153 op 25 januari).

Een deel (33) van de 511 Kleine Zwanen die op 31 januari overkwamen, Korte Waarden Elburg (Martin Jansen)

Eveneens bij Camperduin werden op 1 februari 115.153 Zwarte Zee-eenden binnen drie uur geteld. Het zal, als meestal, vooral om lokale verplaatsingen zijn gegaan, veroorzaakt door bijvoorbeeld verstoring (schepen) of compensatie voor verdrifting (stroming). Maar wat een aantallen! Het zou later in het voorjaar trouwens nog veel gekker worden.

De wegtrek van Kleine Zwanen, soms gemengd met wat Wilde Zwanen, werd weer het best onderschept bij de Korte Waarden, Elburg Gl. Eind januari en begin februari was er een piek, met vooral op 31 januari fraaie aantallen: 511 Kleine Zwanen, in 27 groepen tot 71

exemplaren. Opvallende trek van Sijzen vond in de laatste dagen van februari plaats bij telpost Hazewater, Amersfoort Ut. Van 27-29 februari passeerden hier ruim 5670 Sijzen. De trek kende op 28 februari (totaal 2307 ex.) een explosief begin, met grote aantallen al in de eerste 20 minuten na het begin van de telling om 07:15. Dit suggereert vertrek vanaf een forse gemeenschappelijke slaapplek. Ook elders in Midden-Nederland werd de trekpiek onderschept (1037 op 26 februari, De Horde bij Lopik Ut), maar telposten elders – voor zover bezet – kregen er weinig van mee.

Sijzen trokken gepiekt door eind februari/begin maart. Breskens, 12 maart 2016 (Thomas Luiten)

Maart-mei

Vrij zonnig maar ook koel voorjaar

Het weer in maart werd grotendeels bepaald door stromingen met een noordelijke component. Die brachten rustig en zonnig weer met zich mee (vooral tweede decade), maar ook nachtvorst. Wisselvalliger was het aan het begin en einde van de maand, met een zuidwestelijke stroming, meer wind en neerslag.

Ook de eerste helft van april stond onder invloed van winden tussen zuid en west, die de temperatuur een enkele maal tot boven de 20°C opdreven (3 april). Dat vormde een schril contrast met de tweede helft van de maand met

zijn noordelijke stromingen. Van 24-26 april bleven de temperaturen zelfs onder de 10°C en uiteindelijk werd de maand gemiddeld een halve graad koeler dan december 2015 (!).

Frappant genoeg was de maand zowel aan de natte als zonnige kant, doordat buien en felle opklaringen elkaar vaak afwisselden.

Mei kende aardig wat variatie qua weer. Na een koele start draaide de wind naar oostelijke richtingen en werd het van 6-12 mei regionaal zomers warm (meer dan 25°C). Vervolgens trad een sterke afkoeling op toen de wind noordwaarts draaide en tijdens Pinksteren (15-16 mei) was het met 11-13°C zelfs uitgesproken

koel. De laatste decade van de maand kende een afwisseling van warme en koude dagen. In deze periode viel ook de meeste neerslag van deze maand, met lokaal (Zuid-Limburg) wateroverlast. Als geheel kwam de maand mei ruim 1,4°C uit boven het langjarig gemiddelde, genoeg voor een gedeelde achtste plaats in de rij van warmste meimaanden ooit.

De trek van Kraanvogels verloopt in het voorjaar doorgaans gepiekerd dan in het najaar - al zullen heel wat tellers in ZO-Nederland nog niet bekomen zijn van de bizarre trek op 9 november 2014 (Kikkert 2015). Dit voorjaar deden de kranen ons land vooral op 9 maart

aan. Op verschillende telposten in de zuidoostelijke helft van het land werden dagtotalen van 500-800 gehaald, in de Achterhoek tot 1378 (Havelandweg, Eibergen) en in Limburg tot 1700 (De Uitkijk, Kerkrade). Geen telpost kon echter tippen aan de Oelemars bij Losser. Na een ochtend zonder bijzonderheden waren de tellers huiswaarts gegaan, om vanaf 14:00 terug te keren na berichten over kraanvogeltrek. Met een bezetting 'op oorlogssterkte' werd men die middag getrakteerd op 10.641 trekkende Kraanvogels, vaak thermiekend, deels ook laag aanvliegend.

Heerlijke trek van Kraanvogels op 9 maart 2016 op telpost Oelemars bij Losser. Met 10.641 exemplaren werd een nieuw Nederlands voorjaarsrecord gevestigd (Sander Wansing)

Grutto's over Breskens, 13 maart 2016 (Thomas Luiten)

Vanaf half maart kreeg de voorjaars trek nieuwe impulsen, met een goede doorkomst van onder meer Grutto (1314 langs Breskens ZI op 13 maart), Smient (12.160, Camperduin 21 maart), Goudplevier (5000, Noordkaap Gr 26 maart), maar ook Grote Zilverreiger (60, Korte Waarden Elburg 20 maart). Witte Kwikstaarten waren wederom het talrijkst op de Groningse telposten, met op 26 maart op de Noordkaap en de Eemshaven 2100 resp. 1366 trekkers.

Kokmeeuwentrek kan in het voorjaar massaal zijn, zo bleek vorig jaar (30.000 langs Kamperhoek Fl op 22 maart 2015), maar ook dit jaar. De memorabele trek op 26 maart langs de Groningse Noordkaap kondigde zich pas vanaf 10:00 aan, na een mistig begin van de dag. Terwijl de wind aanwakkerde tot Z/ZZO 6B kwam formidabele breedfronttrek over zee op gang. Deze hield aan tot in het laatste teluur (eindigend om 16:00) en bracht de teller op exact 35.000 trekkers.

De verplaatsingen van enorme scharen Zwarte Zee-eenden voor de Noord-Hollandse kust bij

Camperduin bereikten hun apotheose op 29 maart. Met 219.468 exemplaren, vrijwel unaniem naar zuid en soms ook even op grote afstand neerstrijkend, spraken de tellers met recht over een 'zee-eenden bonanza'. In sommige uren passeerden ruim 76.000 ex., en dat zit niet eens zo ver af van het al een dikke twee decennia staande Nederlandse dagrecord van 96.767 (15 april 1993, eveneens te Camperduin).

De piek van de Dwergmeeuwen viel dit jaar op 10 april, en hoewel het om stevige aantallen ging (6958 bij Camperduin), ze zijn wel eens nog hoger geweest.

Opvallend was de trek van Slobeenden op 11 april bij Camperduin: liefst 1555, waarvan 757 in één uur tijd. Het vorige record, 1479 bij Bloemendaal NH op 27 maart 2007, stond toch al een hele poos.

Opnieuw was de Margarethapolder bij Terneuzen ZI de beste plek om de binnenkomst van Zwartkopmeeuwen te registreren (126 op 13 april).

Zwartkopmeeuwen, Margarethapolder Terneuzen, 13 april 2015 (Bert van Broekhoven)

Oeverzwaluwen behoren normaliter niet tot de talrijke trekkers, en als er al hoge aantallen gezien worden, dan eerder in de nazomer dan in het voorjaar. Dit jaar zorgde voor de uitzondering, met op 21 april 8708 trekkers langs Kamperhoek. De stroom passeerde in de ochtend vooral tussen 07:30 en 10:00 en kwam na 15:45 opnieuw op gang. Een dag later werd het nog eens dunnetjes overgedaan met 2197 passanten op dezelfde telpost.

Mei begon met enkele koele dagen, maar op 4 mei draaide de wind naar oost onder invloed

van een zich naar Scandinavië verplaatsend hogedrukgebied. Van 6-12 mei was het warm en konden trektellers vooral op stuwingspunten onder aangename omstandigheden genieten van veel moois. Bijzonder was een kleine explosie van Zwarte Wouwen. Deze kondigde zich op 7 mei aan (max. 16 langs Kamperhoek), manifesteerde zich nadrukkelijk op 8 mei (o.a. 23 langs Kamperhoek en 14 over De Horde) en liep op 9 mei af (16 langs Eemshaven). Het ging in deze zes dagen om in totaal 195 Zwarte Wouwen ofwel 60% van het voorjaars totaal.

Roodpootvalk, Noordkaap, 8 mei 2016 (Marijn Prins) & Zwarte Wouw, Nieuw Wulven Houten, 8 mei 2016 (Julian Bosch)

Een vergelijkbaar hoog (of zelfs hoger) aandeel werd vastgesteld bij Wespandief (n=114 ex.; 59%, voor echt sterke doortrek viel de periode wat te vroeg), Grauwe Kiekendief (84; 62%), Steppekiekendief (29; 55%) en Roodpootvalk (54; 84%). Bij soorten met een bredere doortrekperiode lag het aandeel uiteraard lager, maar nog altijd op substantieel niveau. Voorbeelden zijn Bruine Kiekendief (975; 33%), Rode Wouw (35; 15%) en Smelleken (231; 46%). Voor al deze soorten geldt dat het voorjaarstotaal in 2016 (zie ook tabel 1) aanzienlijk hoger uitkwam dan een jaar eerder, toen een periode met oostenwinden in mei nagenoeg ontbrak. Voor de Roodpootvalk was het zelfs een van de betere voorjaren sinds de eeuwwisseling. Behalve de actieve trekkers verbleven er ook her en der pleisterende groepjes, zoals in het Bargerveen Dr (max. 7), het Fochteloërveen Fr/Dr (12) en de Amsterdamse Waterleidingduinen NH (7). Dezelfde mooi-weerdagen leverden ook prima

trek van gele kwikstaarten op, met name in de noordelijke delen van het land. Het zal grotendeels om Noordse Kwikstaarten zijn gegaan. Zo werden op Kamperhoek op 7 mei heel wat foto's genomen die vrijwel unaniem Noordse Kwikstaarten lieten zien; het totaal Noordse die dag werd op 1805 gezet en een dag later, op 8 mei, met in de morgen '*een bombardement van Noordse Kwikstaarten*' nog eens 2590. Op de Noordkaap passeerden op 8 mei 5718 'gele' kwikstaarten, met de aantekening dat het meest om Noordse ging (filmpje van 7 mei geeft indruk van de trekintensiteit

www.youtube.com/watch?v=QCqWBtXtnbM). Op de Eemshaven leverden steekproeftellingen op 7 mei (n=355) en 8 mei (n=110) 60% resp. 81% Noordse Kwikstaarten op. Omgerekend naar de totale aantallen voorbijvliegende 'gele kwikstaarten' zouden er dan rond 2688 (7 mei) en 4322 (8 mei) Noordse Kwikstaarten langsgetrokken zijn.

Noordse Kwikstaart, Berkheide Katwijk, 9 mei 2016 (René van Rossum)

De massale doortrek van kwikstaarten in (vooral Noord-) Nederland ging gepaard met een voor huidige begrippen opvallend aantal van 29 Roodkeelpiepers.

In vergelijking met de telposten in NO-Nederland vielen de aantallen roofvogels en 'gele' kwikstaarten op Breskens bijna wat tegen. Maar het soortenpalet mocht er zijn, met in genoemde zesdaagse periode o.a. Vale Gier (11 op 7 mei) en Bijeneter (5 op 8 mei), en net ervoor een fraaie 24.257 Gierzwaluwen op 5 mei.

Ook de noordwaartse trek van arctische steltlopers kende in mei weer enkele piekmomenten. Zo trokken er op 13 mei 1020 Bontbekplevieren langs Scheveningen ZH en op dezelfde dag 2463 Drieteenstrandlopers langs Camperduin. In het laatste geval een klassieke datum en locatie (vorig record 1921 ex. op 10 mei 1993, eveneens Camperduin). Half mei vertrokken ook weer vette aantallen Brandganzen uit ons land. Op de Noordkaap duizelde men op 16 mei van een stroom van 65.840 Brandganzen, waarvan 87% al vóór 07:00 was gepasseerd (start telling om 05:15).

Tabel 1. Totaal aantal trekkende roofvogels in voorjaar en najaar 2016 en het maximum aantal op één dag in 2016 (met locatie) en 2011-15. Enkele zeer zeldzame soorten niet opgenomen.

Voorjaar	Totaal 2016	Dagmax 2016	Datum 2016	Locatie 2016	Dagmax 2015	Dmax 2014	Dmax 2013	Dmax 2012	Dmax 2011
Wespendief	193	9	div.	div.	13	195	12	16	43
Zwarte Wouw	323	23	8 mei	Ketelbrug/Kamperhoek	4	8	5	11	16
Rode Wouw	241	10	26 mrt	Eemshaven	16	5	8	15	21
Bruine Kiekendief	2956	89	8 mei	Noordkaap	32	81	101	57	158
Blauwe Kiekendief	230	7	div.	div.	7	6	13	26	6
Grauwe Kiekendief	135	9	7 mei	Noordkaap	4	4	2	2	7
Havik	66	3	13 mrt	Leersumse Veld	2	4	4	3	3
Sperwer	1501	43	12 april	Eemshaven	31	51	88	71	95
Buizerd	2828	81	1 april	Noordkaap	79	108	90	94	122
Ruigpootbuizerd	19	2	div.	div.	4	2	1	3	2
Visarend	169	5	div.	div.	6	6	3	6	4
Torenvalk	1785	90	7 mei	Eemshaven	14	96	42	37	99
Roodpootvalk	64	7	8 mei	Ketelbrug/Kamperhoek	1	1	1	1	3
Smelleken	502	22	10 mei	Eemshaven	6	13	10	14	23
Boomvalk	269	9	5 mei	Strabrechtse Heide	18	14	9	21	20
Slechtvalk	248	6	div.	div.	4	12	9	7	9
Najaar	Totaal 2016	Dagmax 2016	Datum 2016	Locatie 2016	Dagmax 2015	Dmax 2014	Dmax 2013	Dmax 2012	Dmax 2011
Wespendief	1430	60	25 aug	Kollenberg Sittard	31	110	705	26	52
Zwarte Wouw	15	1	div.	div.	2	1	2	1	2
Rode Wouw	191	7	14 okt	Loozerheide Weert	7	4	5	19	19
Bruine Kiekendief	2649	28	18 sept	Loozerheide Weert	131	45	61	51	43
Blauwe Kiekendief	562	5	div.	div.	11	10	14	11	85
Grauwe Kiekendief	37	2	div.	div.	5	2	2	2	3
Havik	161	3	div.	div.	6	4	3	4	3
Sperwer	6601	41	16 okt	Engbertsdijksvenen	64	152	163	256	373
Buizerd	9414	277	4 okt	Eltenberg	313	355	624	586	874
Ruigpootbuizerd	18	2	3 dec	Lauwersmeer-Kustweg	5	2	3	5	49
Visarend	486	10	18 sept	Hazewater Amersfoort	5	7	7	4	7
Torenvalk	1691	53	19 aug	Rottumeroog	34	40	12	11	20
Roodpootvalk	37	2	div.	div.	1	3	4	1	2
Smelleken	509	9	4 okt	Groote Peel	6	13	6	7	11
Boomvalk	659	9	div.	div.	9	11	14	18	12
Slechtvalk	476	7	18 sept	Bergen aan Zee	5	6	5	4	9

Juni-augustus

Van kletsnat naar zomers warm

In Zuidoost-Nederland zullen ze zich juni 2016 herinneren als hopeloos verregende maand. Zware onweersbuien, al dan niet gepaard gaande met hagel (tot 5-10 cm doorsnee), zorgden voor wateroverlast en schade aan gebouwen en landerijen. In de rest van het land stond het weer enigszins onder invloed van hoge druk en waren de neerslaghoeveelheden niet zo extreem.

Juli begon wisselvallig en koel. In de tweede helft stuwden zuidoostelijke winden de

temperatuur op (35,2°C in Eindhoven op 20 juli), maar zulke warme dagen werden – net als in juni – vaak afgestraft met een daverend onweer. De laatste dagen van de maand zette een koel en wisselvallig weertype in, dat ook in augustus aanhield.

In de tweede helft van augustus werd het een stuk zonniger en voerden zuidelijke stromingen warme lucht aan (33,7°C op 25 augustus in Westdorpe ZI). De neerslaghoeveelheden verschilden van plaats tot plaats, afhankelijk van het optreden of uitblijven van lokale buien.

Het natte weer in juni zorgde voor opvallende verplaatsingen van Gierzwaluwen, al waren er maar weinig tellers actief om die te registreren. Ten westen van de Ketelbrug Fl drukte een enorm regenfront, in combinatie met een aantrekkende wind uit ZZW, op 20 juni Gierzwaluwen naar beneden. De vogels volgden een bomenrij, later ook de brug, totdat de teller het na enkele uren – met 10.413 Gierzwaluwen in de knip – vanwege toenemende regen voor gezien hield.

Begin juli is in het binnenland gewoonlijk een wat saaie tijd om te trekken, als zich tenminste geen invasie van Kruisbekken aankondigt. Maar verrassingen blijven mogelijk, zoals de Bergfluits op 6 juli op de Maarnsche Berg Ut. De vogel verplaatste zich al zingend tot vlakbij de telpost, bleef er in ieder geval tot in de middag hangen, maar was de volgende dag verdwenen. Een soort die niet eerder op de trektellijsten belandde.

Bergfluits, Maarnsche Berg, 6 juli 2016 (Aat Schaftenaar)

Bijzonder waren ook trekkende Ralreigers op 22 juni (Ketelbrug) en 4 juli (Santpoort-Zuid NH, nachtelijke geluidsopname!), een soort waarvan pas 6 waarnemingen in de database zaten. Het paste binnen een influx(je) van deze soort in Midden- en West-Europa met bijvoorbeeld 14 waarnemingen in zeven weken tijds in Duitsland. Een soort die we vaker gaan zien, afgaande op berichten over toename in de Zuid-Europese broedgebieden en noordwaartse expansie van het broedgebied? De laatste dagen van de maand was er 's avonds goede trek van sommige steltlopers, waaronder Groenpootruiter. Op 30 juli werd dit vastgesteld op zo verschillende locaties als Texel Oost (632), de Amsterdamse binnenstad (285) en de Vijfhoek bij Diemen NH (869). De zomeravond kon op de laatste plek niet meer stuk: *'wat een prachtige slierten, in groepen tot 200'*. De laatste groep van 120 scheerde nog om 22:07 laag over de telpost.

Half augustus kwam de wegtrek van sterns goed op gang, met bijvoorbeeld 8183 Grote Sterns langs Camperduin op 15 augustus en 5905 Visdieven op 17 augustus langs dezelfde telpost.

Grote groepen trekkende Ooievaars in de tweede helft van augustus zijn in recente jaren niet ongebruikelijk, althans in het midden en oosten van het land op telposten die gunstig liggen voor thermiekvliegiers. Dit jaar passeerden op 27 augustus 14 groepen met in totaal 257 Ooievaars (bijna eentiende van het landelijke najaarstotaal) telpost Hazewater bij Amersfoort. Ze werden vergezeld van o.a. 6 Zwarte Ooievaars, de drie 'gangbare' kiekendieven, een Zwarte Wouw en 13 Wespndieven.

De trek van Wespndieven kreeg eind augustus enige impulsen (60 over Kollenberg bij Sittard, op 25 augustus), maar tot een ware explosie zoals in 2013 kwam het niet.

September-november

Van indian summer naar fris slotakkoord

September bracht uitzonderlijk warm, zonnig en droog weer met zich mee. In de eerste twee decaden steeg de temperatuur regelmatig tot boven 25°C en soms (13-14 september) tot boven 30°C. Dat de maand uiteindelijk niet de warmste september ooit werd (maar de op twee na warmste) kwam vooral door de koele nachten in de derde decade, terwijl de temperaturen overdag onveranderd hoog bleven.

Oktober begon met een voortzetting van dit fraaie nazomerweer, maar vanaf 5 oktober kwam er verandering. De wind draaide naar NO en de temperaturen zakten, vooral 's nachts, met op 23 oktober de eerste nachtvorst in De Bilt. Met uitzondering van een wat onstuimiger periode rond 17-19 oktober verliepen de dagen nogal eender. Overdag was het vaak zonnig (meest extreem op 5 en 16 oktober), maar de ochtend begon vaak met mist, met name in de laatste week.

November begon en eindigde vrij koud. Het werd, met een negatieve afwijking van 1,3°C ten opzichte van het langjarig gemiddelde, de koudste november sinds 1998 (die overigens een stuk kouder was). Halverwege de maand werd het rustige weertype doorbroken door enkele onstuimige dagen (zuidwesterstorm op 20 november).

Zoals elk jaar vertrokken ook nu weer Purperreigers gepiekt op enkele heldere nazomeravonden met gunstige rugwinden.

Zulke omstandigheden heersten op 5 september, toen in de Dordtse Biesbosch ZH en De Gorzen bij Ridderkerk ZH (afstand ca. 25 km) vrijwel identieke aantallen geteld werden (360 resp. 359).

Krooneenden zijn in ons land binnen enkele decennia gepromoveerd van zeer zeldzame tot vrij schaarse broedvogels, met een populatie van rond 400 broedparen. Het lijkt erop dat een groot deel van de Nederlandse vogels zich na het broeden concentreert op ruiplekken langs de westkant van het Markermeer en de winter in eigen land doorbrengt. De waarneming van 136 uit NNW komende en deels doervliegende Krooneenden op 10 september bij de Vijfhoek kan betrekking hebben op vogels die van zo'n ruiplek richting overwinteringslocatie gingen.

Lepelaars zijn bij ons als broedvogel enorm toegenomen, met in recente jaren rond 3000 broedparen. Ze hebben zich ook elders in West-Europa gevestigd, zoals in NW-Duitsland (in 2014 800 broedparen en tenminste 2000-3000 ex. in de nazomer aanwezig). Deze laatste vogels trekken, net als de Nederlandse, vooral langs de kust naar het zuiden. Geen wonder dat de aantallen op trektelposten aldaar soms flink kunnen oplopen. Beste dag was 26 september met 704 trekkers langs De Vulkaan (waarvan 405 in het eerste teluur). Het aantal van 359 enkele dagen later (1 oktober) mag er eveneens zijn en in totaal werden alleen al op deze telpost 1972 Lepelaars dit najaar geteld.

Lepelaar, Slikken van de Heen, 1 oktober 2016 (Adri Clements)

Voor de zeetrekters was het een vrij tam najaar, op enkele goede dagen na (tabel 2). Op 28 september passeerden bij Westkapelle 429 Grauwe Pijlstormvogels (landelijk totaal september-oktober 2016: 1458). Fors was ook het aantal van 255 Grote Jagers op 30 september op Ameland (op een landelijk totaal voor september-oktober 2016 van 516). Eind september kwam ook de trek van Grote Gele Kwikstaart goed op gang. Na enkele jaren met wat tegenvallende aantallen liep het dit

jaar goed, met aan de Zuid-Hollandse kust enkele malen meer dan 100 trekkers op een dag. Het geweldige dagtotaal van 371 Grote Gele Kwikstaarten op 1 oktober langs De Vulkaan is bijna tweemaal zo hoog als het vorige landelijke maximum (168 op 30 september 2002, zelfde locatie). De vogels vlogen ditmaal, in tegenstelling tot eerdere topdagen, grotendeels door de zeereep of recht over de telpost, veelal in groepjes van 2-4 en een enkele keer 5-6 exemplaren.

Tabel 2. Totaal aantal trekkende zeevogels in het najaar (augustus-november) en het maximum aantal op één dag in 2016 (met locatie) en 2011-15.

Soort	Totaal 2016	Dagmax 2016	Datum 2016	Locatie 2016	Dagmax 2015	Dmax 2014	Dmax 2013	Dmax 2012	Dmax 2011
Noordse Stormvogel	89	4	div.	div.	78	18	21	771	3200
Grauwe Pijlstormvogel	1571	429	28 sept	Westkapelle	33	19	34	35	86
Noordse Pijlstormvogel	67	11	4 sept	Westkapelle	23	3	2	13	240
Vaal Stormvogeltje	43	13	2 okt	Westkapelle	13	11	7	21	61
Jan-van-Gent	35.270	3514	26 dec	Ouddorp-Vuurtoren	995	415	1330	1936	2623
Middelste Jager	194	22	2 nov	Westkapelle	11	281	20	39	88
Kleine Jager	581	32	2 okt	Westkapelle	30	35	46	60	210
Kleinste Jager	24	4	2 okt	Westkapelle	9	5	5	9	10
Grote Jager	645	255	30 sept	Ameland-Nes	9	22	25	49	363
Drieteenmeeuw	33.176	3818	8 jan	Den Haag-Vulkaan	3738	10770	13.643	12.000	18.160
Dwergmeeuw	48.626	6958	10 april	Camperduin	4885	8752	33218	6645	4436

Begin oktober gaf de inmiddels bijna gebruikelijke vroege aankomst van veel Kolganzen te zien, met op 5 en 6 oktober aantallen van rond 8000 tot boven de Amsterdamse binnenstad. In zijn geheel was oktober echter, net als een jaar eerder, voor sommige soorten een wat tegenvallende maand. Dit gold bijvoorbeeld voor roofvogels. Buizerds leken aanvankelijk goed los te gaan (277 op 4 oktober over Eltenberg Gl), maar lieten het er vervolgens bij zitten tot de laatste dagen van de maand (107 op 30 oktober, De Hamert Lb) of nog later (180 op 11 november, Ketelbrug). De dagrecords van Blauwe

Kiekendief (5, diverse posten) en Sperwer (41 op 16 oktober, Engbertsdijksvenen) zijn in andere jaren een lachertje. Ook was er weinig spektakel van soorten die soms invasiegewijs kunnen optreden. De dagrecords van Zwarte Mees (12), Pimpelmees (58), Koolmees (66) en Gaai (26) spreken wat dit betreft boekdelen. Alleen Kruisbekken kenden in oktober een aardige opleving van de in de zomer begonnen verplaatsingen. Het dagmaximum van 599 viel op 17 oktober op Kwinteloijen bij Veenendaal Ut, en aantallen van 100-445 ex. werden nog 15 maal gehaald, zij het op slechts enkele telposten.

Kruisbek, Kwinteloijen, 30 oktober 2016 (Alex Bos) & Vink, De Vulkaan, 16 oktober 2016 (Eduard Opperman)

Enkele soorten die normaliter voor de bulk in oktober zorgen, lieten het behoorlijk afweten. De trek van Kievit, Goudplevier en zelfs Spreeuw leek maar niet op gang te komen. De lijstertrek had begin oktober een veelbelovende start, met bijvoorbeeld op 4 oktober 11.021 Zanglijsters op de zuidpunt van de Hoekse Waard ZH en 11.173 Koperwieken op 7 oktober langs Ketelbrug. Daarna vielen de aantallen echter sterk terug. Ook Graspieper en Keep waren matig vertegenwoordigd (tabel 3). Vinken passeerden soms in fors aantal. Op De Vulkaan was 16 oktober met 118.932 trekkers zelfs de zevende dag ooit. Elders bleven de

aantallen beneden die in betere jaren.

Een opvallende melding is nog die van 45.350 Bonte Strandlopers langs Huisduinen, Den Helder, op 28 oktober. Vrijwel al deze vogels vlogen overigens naar noord, misschien dus een lokale verplaatsing?

Eind oktober barstte ook de houtduiventrek los, maar het bleef ditmaal een uiterst zuidoostelijke aangelegenheid. De beste dag was 26 oktober met 104.670 ex. over de Loozerheide bij Weert. Begin november kwam er dan eindelijk wat meer doortrek op gang van Kievit (max. 3520 op 8 november, Eemshaven) en Goudplevier (3465 7 november, Hazewater).

Houtduif, Loozerheide 16 oktober 2016 (Ruud Bouwman) & Goudplevier, Hazewater Amersfoort, 7 november 2016 (Marc Dijksterhuis)

Spreeuwen, die in oktober relatief weinig gezien waren, kozen alsnog eieren voor hun geld. Dagmaxima van 37.000-41.000 aan de Zuid-Hollandse kust (Berkheide, De Vulkaan en Bloedberg Monster) zijn voor lokale begrippen echter niet bijster hoog. Even leek zich een barmsijzenjaar af te tekenen, toen er vanuit Zuid-Zweden berichten over massieve verplaatsingen kwamen en op de Nederlandse telposten aantallen tot tegen de

100 werden gemeld. Dit zette echter niet overtuigend door. Hetzelfde geldt voor de Pestvogels, die in oktober begonnen te passeren, in november zowaar in enkele tientallen (46 op 8 november, Kwinteloijen bij Veenendaal), waarna de trek echter snel doodbloedde. Forse aantallen Kepen werden alleen lokaal gemeld (2516 op 23 november, Maarnsche Berg).

Tabel 3. Dagmaxima van enkele 'bulksoorten' in najaar 2016. Er wordt onderscheid gemaakt tussen telposten die voornamelijk gestuwde trek tellen (kust en IJsselmeergebied) en telposten die voornamelijk ongestuwde trek tellen.

Soort	Trek	Dagmax	Datum	Locatie
Houtduif	gestuwd	<2300	div.	div.
	ongestuwd	104.670	30-okt	Loozerheide Lb
Graspieper	gestuwd	9.623	1-okt	Vulkaan Den Haag ZH
	ongestuwd	4.665	1-okt	Kinderdijk ZH
Witte Kwikstaart	gestuwd	114	1-okt	Laaxum Fr
	ongestuwd	427	17-okt	A.d. Majoor Koningsbosch Lb
Zanglijster	gestuwd	11.021	4-okt	Zuidpunt Hoekse Waard ZH
	ongestuwd	3500	4-okt	Dordtse Biesbosch ZH
Kramsvogel	gestuwd	15.342	30-okt	Zwarte Pad Scheveningen ZH
	ongestuwd	12.695	30-okt	Engbertsdijksvenen Ov
Koperwiek	gestuwd	11.173	7-okt	Ketelbrug Fl
	ongestuwd	5923	26-okt	Lemelerberg Ov
Spreeuw	gestuwd	41.020	23-nov	Berkheide ZH
	ongestuwd	19.416	29-okt	Kwinteloijen Veenendaal Ut
Vink	gestuwd	118.932	16-okt	Vulkaan Den Haag ZH
	ongestuwd	21.678	17-okt	Maldens Vlak Gl
Keep	gestuwd	484	16-okt	Nolle Vlissingen Zl
	ongestuwd	2516	23-nov	Maarnsche Berg Ut

December

Rustig en meestal zacht

De maand kende enkele korte perioden met vorst rond 5, 20-22 en 29 december, maar verliep verder nogal zacht (gemiddeld 1°C warmer dan normaal). Het was vaak rustig weer, met in de laatste dagen plaatselijk hardnekkige mist. Alleen op 11 december en tijdens de kerst waaide het flink.

Veel trektellers hadden inmiddels de telpost voor dit jaar vaarwel gezegd. Hoewel enkele volhouders nog tientallen uren maakten op diep landinwaarts gelegen telposten, speelde het spektakel – voor zover aanwezig – zich langs de kust af. Beste dag was daar 26 december, met op Camperduin 951 Jan-van-Genten en 1058 Drieteenmeeuwen en krenten

in de vorm van Noordse Stormvogel (3), Grauwe Pijlstormvogel (1) en Grote Jager (3). Ook telpost Noordwijk ZH meldde die dag Grote Jagers (9) terwijl het aantal van 496 Jan-van-Genten het hoogste decembaantal ooit betekenden voor deze sinds midden jaren zeventig intensief bezette telpost. Maar bij Vuurtoren Ouddorp op Schouwen was het helemaal raak met Jan-van-Genten: een 'constante stroom, met name in de eerste en laatste uren van de dag'. De 3514 ex. vormen het op één na hoogste aantal ooit. Het relatief hoge aantal van 26 IJseenden (waarvan precies de helft langs Camperduin) zou de voorbode zijn van een voor huidige normen wat talrijker voorkomen langs de kust begin 2017.

IJseenden, IJmuiden Zuidpier (zeetrek), 1 december 2016 (Lars Buckx)

INTERMEZZO

Jaarlijkse verschillen in trekintensiteit

Wie vele jaren trektelt, weet wel dat je aan jaarlijkse verschillen in waargenomen aantallen trekvogels niet te veel waarde moet hechten. De aantallen kunnen van dag tot dag en soms van uur tot uur enorm verschillen, zodat het al dan niet meepikken van trekpieken essentieel is voor je resultaat. Minstens zo belangrijk is het effect van weersomstandigheden, zoals we in oktober 2015 weer eens overtuigend aangetoond zagen: op sommige dagen enorme vogeltrek op de luchtmachtradar, maar aan de grond amper iets te zien doordat de trek vanwege rugwinden onzichtbaar hoog bleef.

Toch is het de moeite waard om eens te kijken naar patronen over een wat langere periode, al is het maar om de jaarverschillen inzichtelijk te maken. Daarom hieronder een serie grafieken met het uurgemiddelde in het najaar van diverse soorten. Een ruwe maat, maar wel een die gebaseerd is op een omvangrijke dataset en enigszins is gecorrigeerd voor verschillen in telinspanning.

Wat in ieder geval goed naar voren komt, is de sterk wisselende trekintensiteit bij soorten die soms talrijk doortrekken of zelfs invasie-achtig gedrag vertonen. Voorbeelden als Gaai, Pestvogel, Zwarte Mees, Pimpelmees, Koolmees en Goudhaan kunnen worden uitgebreid met soorten als Keep, Sijs, barmsijs *spec.* en Kruisbek. Wat minder uitgesproken, en in dit geval waarschijnlijk vooral beïnvloed door weersystemen, tekenen goede en slechte najaren zich ook bij vele andere soorten af, zoals Graspieper, Spreeuw en Vink. Duidelijke trends zijn betrekkelijk weinig te onderscheiden, maar lijken bij sommige soorten wel uit de verf te komen. Zo nemen de uurgemiddelden van Scholekster, Regenwulp, Kleine Jager en Roek wel verdacht af, recent ook die van Sperwer, Blauwe Kiekendief en andere soorten. Dit wil niet per definitie zeggen dat ook de desbetreffende populaties achteruitgaan, want verlegging van trekbanen of overwinteringsgebieden is in sommige gevallen ook een mogelijkheid, zoals waarschijnlijk bij Roeken gebeurt. Maar

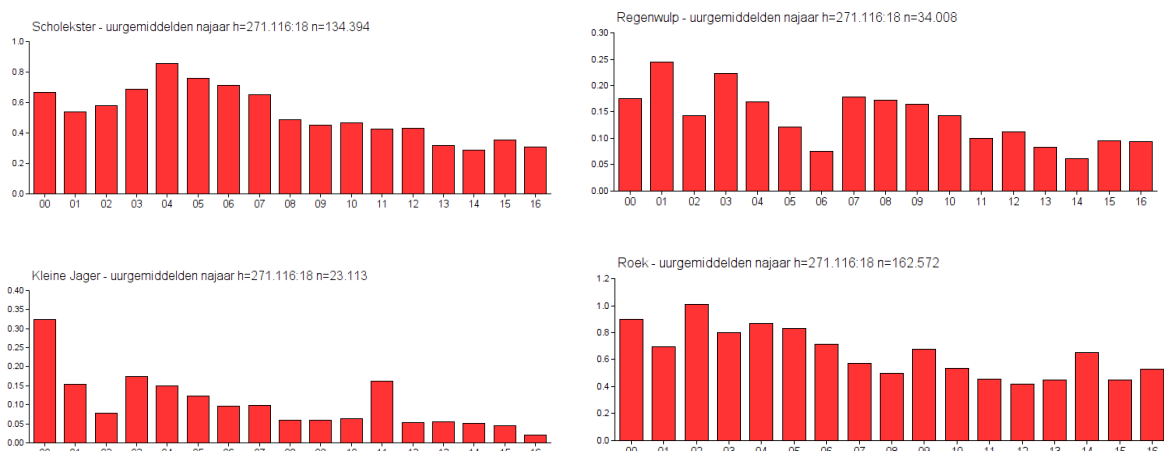
bijvoorbeeld bij Scholekster speelt afname wel degelijk mee. Duidelijk toenemende aantallen Ooievaars en Grote Zilverreigers tijdens de trekellingen weerspiegelen positieve ontwikkelingen in een groot deel van Europa. Dat geldt ook voor schaarse soorten als Steppekiekendief en Pontische Meeuw.

Kortom, aardige materie om eens in te grasduinen. Neem een kijkje op de juiste plek op Trekellen.nl (onder Analyse/Jaartotalen), ga lekker spelen, maar bedenk dat tellingen van vóór het jaar 2000 niet zomaar vergeleken kunnen worden met die erna (veel minder teluren, deels andere telmethodiek, relatief veel tellingen op telposten met stuwning).

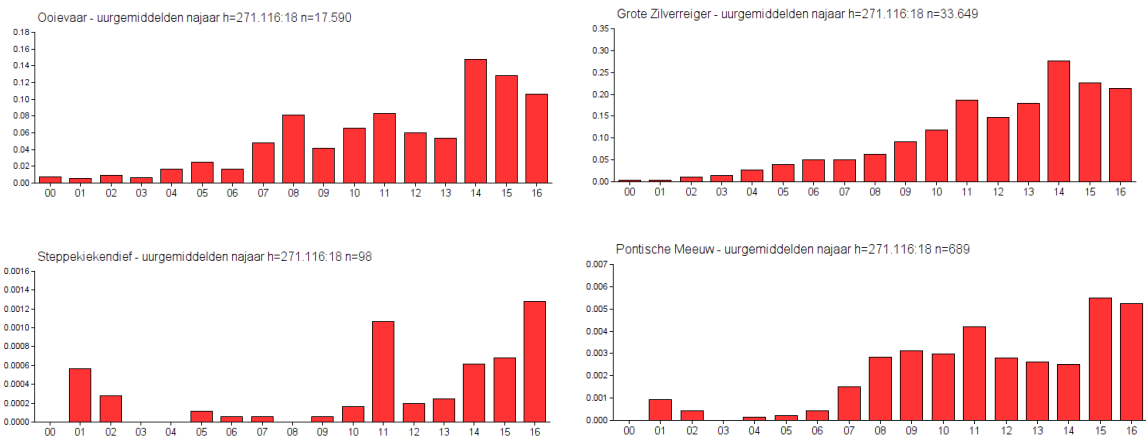
Figuur 3a. Soorten met jaarlijks sterk wisselende uurgemiddelden in het najaar: Gaai, Pestvogel, Zwarte Mees, Pimpelmees, Koolmees en Goudhaan.

Figuur 3b. Soorten met afnemende uurgemiddelden in het najaar: Scholekster, Regenwulp, Kleine Jager en Roek.

Figuur 3c. Soorten met toenemende uurgemiddelden in het najaar: Ooievaar, Grote Zilverreiger, Steppekiekendief en Pontische Meeuw.

Steppekiekendief, een zeldzame maar duidelijk in aantal toenemende doortrekker. Aan de Majoor, Koningsbosch Lb, 15 september 2016 (John Roemen)

4. Gebruikte bronnen

DIETZ C, VON HELVERSEN O, NILL D. 2009. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Tirion Natuur.

KIKKERT J.E. 2015. Extreme Kraanvogeltrek over Limburg. Limburgse Vogels 25: 72-75.

KÖNIG C., STÜBING S. & WAHL J. 2016. Vögel in Deutschland aktuell. Winter 2015/16: Tafelente nach Geschlechtern, Rotmilane an Schlafplätzen und viele "Trompetergimpel". Der Falke 63(4): 12-17.

KÖNIG C., STÜBING S. & WAHL J. 2016. Vögel in Deutschland aktuell. Sommer 2016: Löffler, Rallenreihher und andere seltene Überraschungen. Der Falke 63(11): 24-28.

OTTENS G. & TROOST G. 2016. Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 1 oktober 2016. (trektellen.nl/documenten)

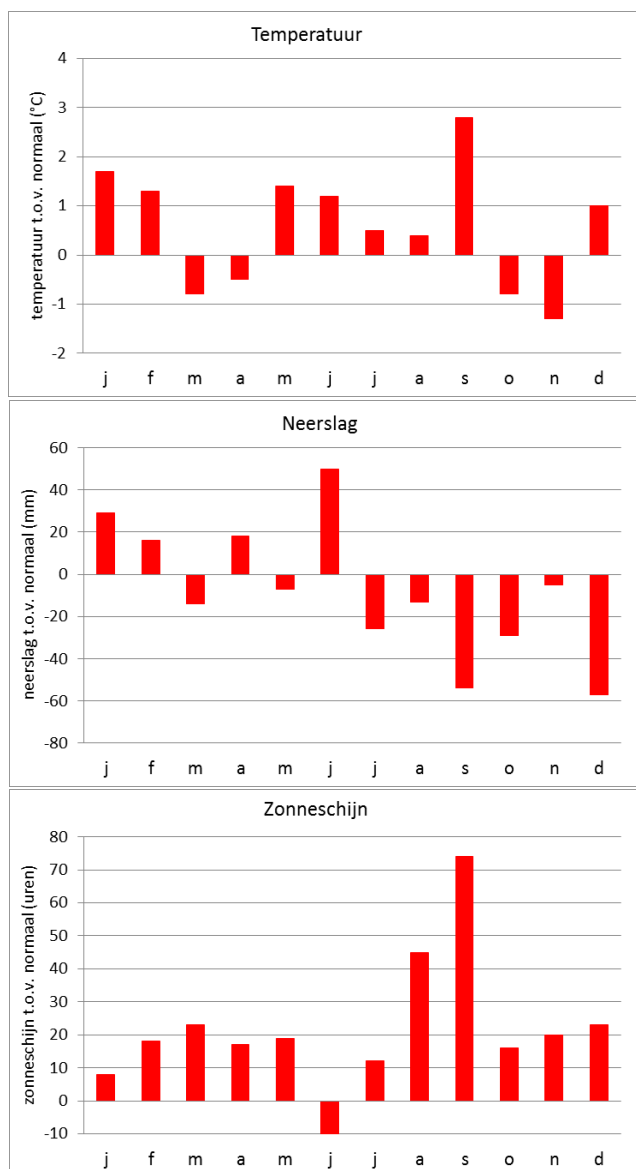
SLATERUS R., VAN DER SPEK V. & RENDERS M. 2017. Recente meldingen. Dutch Birding 38 (in serie).

Bijlage 1. Weercharacteristieken 2016

Weercharacteristieken in 2016 vergeleken met de 'normale' waarde (berekend over periode 1981-2010). Achtereenvolgens temperatuur (in °C, De Bilt), neerslag (mm, landelijk

gemiddelde) en zonuren (aantal, landelijk gemiddelde). Bron: maandoverzichten KNMI in De Bilt. De afwijking ten opzichte van de normale waarde is ook grafisch weergegeven.

	Temperatuur		Neerslag		Zonneschijn		Typering
	2015	norm.	2015	norm.	2015	norm.	
Januari	4,8	3,1	102	73	70	62	zacht, nat en aan de zonnige kant
Februari	4,6	3,3	73	57	106	88	zacht en nat maar ook zonnig
Maart	5,4	6,2	54	68	148	125	vrij koud, zonnig en aan de droge kant
April	8,7	9,2	62	44	195	178	vrij koud, nat met iets meer zon dan normaal
Mei	14,5	13,1	54	61	232	213	zeer warm, vrij zonnig en vrijwel normale hoeveelheid neerslag
Juni	16,8	15,6	118	68	163	201	zeer nat, somber en warm
Juli	18,4	17,9	52	78	223	211	vrij warm, vrij droog en aan de zonnige kant
Augustus	17,9	17,5	65	78	240	195	vrij warm, zonnig en landelijk gemiddeld aan de droge kant
September	17,3	14,5	24	78	217	143	zeer warm, zeer droog en zeer zonnig
Oktober	9,9	10,7	54	83	131	115	vrij koud, vrij droog en zonnig
November	5,4	6,7	77	82	83	63	koud, zeer zonnig en normale hoeveelheid neerslag
December	4,7	3,7	23	80	72	49	zacht, zeer droog en zeer zonnig

Bijlage 2. Extra soorten in 2016

Veel telposten noteren behalve vogels ook andere trekkende soorten en dan met name zeezoogdieren en vlinders; ook deze zijn in de database van Trektellen.nl terug te vinden. In

2016 ging het om 26 'soorten', incl. een aantal waarnemingen waarbij het bij 'spec.' bleef (zie Bijlage 5).

Bruinvis langs Breskens, 5 mei 2016 (Arjan Boele).

Met 1457 Bruinvissen was het een beter jaar dan 2015 (604), al lag het aantal nog onder het niveau van 2011-14 (1600-4800). Spectaculair was de vrijwel zekere Potvis (met o.a. een schuine blow) die in zuidelijke richting langs De Vulkaan, Den Haag zwom op 1 april. Een dag later zwom er één bij Breskens: *'Onbetwiste hoogtepunt van de telling was een geweldige waarneming van een POTVIS. Het ging om een flink exemplaar (lengte vermoedelijk meer dan 10 meter). De potvis zwom om 8.20u langzaam de Westerschelde*

op en was daarbij langdurig prima zichtbaar, ook regelmatig blowend en duikend. In de loop van de morgen wisten toegesnelde hulptroepen het beest langzaam terug richting zee te leiden, waar de potvis uiteindelijk even na 13.00u in noordelijke richting verdween.' Op 7 oktober zwom een 'walvis spec.' op grote afstand in zuidelijke richting langs Castricum NH. Er werden in totaal 95 Grijsje Zeehonden als trekker ingevoerd (redelijk verspreid over alle maanden) en 1049 Gewone Zeehonden (met name januari, februari en december).

Blow van een Potvis 'naast' de vuurtoren van Breskens, 2 april 2016 (Gerard Troost).

Op 1 oktober vloog de eerste Laatvlieger voor de Trektellen-database langs telpost Echtenerzand Dr. Twee Gewone Dwergvleermuizen werden herkend op De Vulkaan (17 juli), de enige andere in de database vloog daar op 20 juni 2015. De negende Ruige Dwergvleermuis voor de database passeerde op 12 september Camperduin.

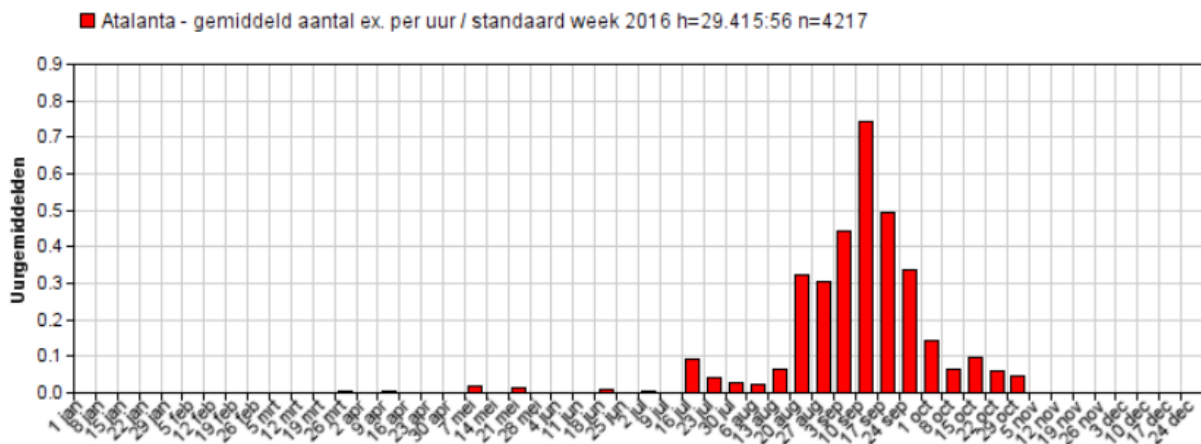
De Rosse Vleermuis is één van de duidelijkste trekkers onder de vleermuizen. De trek vindt in Europa plaats van begin september tot diep in de herfst en half maart tot half april, waarbij ringterugmeldingen bekend zijn van meer dan 1000 km (max. 1546 km, Dietz *et al.* 2009). Omdat een deel van de trek overdag plaatsvindt, worden de vleermuizen ook op trektelposten gezien. Op 4 oktober vlogen vier

Rosse Vleermuizen over Corversbos, Hilversum NH. Een prachtige waarneming, maar het aantal valt wel in het niet bij de 116 (!) Rosse Vleermuizen die op dezelfde datum in 2010 tussen 18.15-19.40 uur over de zeereep langs De Vulkaan vlogen. In totaal passeerden er in 2016 33 Rosse Vleermuizen de telposten.

Atalanta's trokken met name in september langs, waarbij het jaarrecord dit keer eens niet vanaf een telpost met stuwung kwam (110 ex. op 5 september, Noordhout bij Driebergen Ut). In totaal werden er 4217 trekkende Atalanta's geteld, in 2013-15 waren dat er bij een redelijk vergelijkbare telinspanning, resp. 1705, 6668 en 3058. Met slechts 3 Oranje Luzernevlinders was de soort ronduit zeldzaam dit jaar (2012-15 resp. 378, 354 en 21).

Atalanta over Schor van Sint Annaland ZI, 18 augustus 2016 (Adri Clements)

Seizoensverloop (ex./uur) in 2016 van Atalanta.

Gerichte trek van ongespecificeerde hommels wordt in ons land vrijwel alleen in maart en april vastgesteld. Een heel opvallende telling was die van 9 april op telpost Noordkaap met in totaal 3387, waarmee het bestaande landelijke record uit de database werd gevaagd (261 langs Kamperhoek op 29 maart 2014). Of, zoals de tellers bij hun recordtelling noteerden: *'Vanaf 13:00 aardhommels gaan tikken want*

het begon serieuze vormen aan te nemen. Beste uur tussen 15 en 16 uur met ruim 1200 ex. Ook bij vertrek (17.00 uur) nog steeds een constante stroom. Veel hommels kwamen bij de noordpunt vanuit zee de dijk op en trokken zo hard door naar oost. Ook op terugweg veel hommels naar oost op Eemshavenweg.' Ook op 2 en 12 april trokken er veel hommels langs de Noordkaap (210 resp. 515).

Hommels over telpost Noordkaap, 9 april 2016 (Jacob Bosma).

Bijlage 3. Over de grens: vanuit Zeeland naar onder andere Amerika en Georgië

Trektellen.nl bestaat vanaf 2002. Het is gestart door Jethro Waanders en Gerard Troost als vervolg op een regionaal systeem dat ze hadden gemaakt om de resultaten van de telposten Breskens, De Nolle en Westkapelle te delen op internet. Na deze drie bekende Zeeuwse

telposten volgden als eerste Mulderskop Molenhoek, Vijfhoek Diemen, Oelemars Losser, De Horde Lopik en Westenschouwen. De eerste buitenlandse telpost was Le Clipon, de beroemde zeetreltelpost langs de Franse kust dicht bij de Belgische grens.

Middelste Jager langs Le Clipon, Frankrijk, 26 december 2016 (Marc Roca)

Ondertussen zijn er internationaal ruim 1100 telposten aangesloten, waarvan er in 2016 624 actief waren. In totaal zijn zo'n 950.000 teluren ingevoerd (500.000 Nederlandse uren) waarvan bijna 80.000 in 2016. Ook 200 ringstations zetten bijna dagelijks hun

resultaten op de site. Er zijn telposten aangemaakt in 25 landen (tabel hieronder). Buiten Nederland waren er met name in Groot-Brittannië en België veel telposten actief in 2016.

Actieve telposten in 2016 (een telpost op Malta voert wel in maar de resultaten blijven onzichtbaar op Trektellen.nl)

Nederland	242	Portugal	3	Canada	1
Groot-Brittannië	141	Georgië	2	Tsjechië	1
België	121	Denemarken	2	Turkije	1
Frankrijk	34	Azerbeidzjan	1	Griekenland	1
Duitsland	31	Litouwen	1	Bulgarije	1
Spanje	9	Malta	1	Ierland	1
Verenigde Staten	5	Noorwegen	1	Estland	1
Israël	5	Polen	1		
Italië	4	Roemenië	1		

Tussen al deze telposten zitten verschillende pareltjes. Een fraaie aanvulling in het vroege voorjaar van 2016 was Eilat in het uiterste zuiden van Israël (2 telposten) waar Jelle Aalders, Maarten Sluijter en Guus Jenniskens (en Joachim Bertrands uit België) een groot deel van het voorjaar telden en bijv. 17.451 Stepparenden via de Trektellen-app invoerden. Ook telpost Bourgas langs de Zwarte Zeekust van Bulgarije was de laatste

jaren in september regelmatig bezet door Nederlandse en Belgische trektellers. In september 2016 telden ze er o.a. 4500 Zwarte Ooievaars, 13.000 Roze Pelikanen en 28.000 Schreeuwarenden. Ook voor andere soorten kan Bourgas bijzonder goed zijn, zoals bleek in 2015 (159.392 Boerenzwaluwen op 19 september en 4143 Roodpootvalken twee dagen later).

Enkele van de 704 Stepparenden die op 26 februari 2016 overtrokken op telpost Eilat Low Mountain in Israël
(Maarten Sluijter)

In 2011 sloot ook Batumi in Georgië zich aan bij Trektellen. Wat een heerlijke plek. Van 17 augustus tot 16 oktober 2016 werden op de twee telposten (Saghalvasho en Shuamta) in totaal 1.062.651 roofvogels geteld waaronder 550.000 Wespindieven, 225.000 Steppebuizerden en 180.000 Zwarte Wouwen (gecorrigeerd voor dubbeltellingen).

Na een groot aantal Europese telposten volgden in 2016 de eerste telposten langs de oostkust van de Verenigde Staten (4 bij Cape May en Montclair – Hawkwatch) en Canada (Quai de Pointe-au-Père, Rimouski). Het was even wennen aan de resultaten met wel erg veel aansprekende soorten. Zo vlogen er in september-december langs Cape May - Avalon Seawatch bijv. 98.000 Brilzee-eenden (*Surf Scoter*), 192.000 Amerikaanse Zee-eenden (*Black Scoter*), 177.000 Geoorde Aalscholvers (*Double-crested Cormorant*) en 1059 Monarchvlinders. Op telpost Cape May - Morning Flight Songbird Count passeerden tussen half augustus en eind oktober o.a. 17.000 Roodborstlijsters (*American Robin*),

4900 Cederpestvogels (*Cedar Waxwing*) en 2000 Gouden Grondspechten (*Northern Flicker*). Op de enige Canadese telpost trokken op 18 mei 860 Sneeuwganzen over

Op Trektellen.nl zijn onder ‘analyse’ en ‘dagrecords’ snel de extremen van 2016 te zien. Heerlijke aantallen komen bijv. uit Groot-Brittannië (9374 Kleine Rietganzen langs Winter Hill, Bolton op 2 november; 11.400 Jan-van-Genten langs Flamborough Head op 23 september), Spanje (2304 Grote Pijlstormvogels langs Cabo Ajo op 19 november), Frankrijk (5500 Vale Pijlstormvogels langs Brignogan, noordkust Bretagne op 16 september), Griekenland (26 Woudapen langs Antikythira Bird Observatory op 11 september), Duitsland (120 Grote Zilverreigers langs Parnassturm Plön op 9 november) en Azerbeidzjan (11 Steppekieviten, 2806 Witwangsterns en 1030 Groene Bijeneters langs Besh Barmag op resp. 15, 17 en 18 september). Het eerste Korhoen voor de database vloog op 27 september langs telpost Mehikoorma in het oosten van Estland.

Wenkbrauwalbatros op 5 oktober 2016 langs Flamborough Head, E Yorks, England (Kevin Grocock)

Een onvolwassen Wenkbrauwalbatros, tenslotte, vloog op 5 oktober in zuidelijke richting langs zeetrektellers op de Engelse oostkust: rond 8:55 uur langs Filey Brigg N Yorks en om 9:55 uur langs Flamborough Head

E Yorks (ca. 15 km zuidelijker). Op 19 oktober passeerde een exemplaar in westelijke richting langs Brignogan, Bretagne. Dit waren alweer de 7^e-9^e waarneming in de database.

Bijlage 4. Half miljoen records via de app

Sinds augustus 2015 heeft Trektellen een Android App om direct op de telpost waarnemingen in te voeren. Diverse tellers cq. telposten van 'groot' tot 'klein' zijn volledig overgestapt op de app en 'zouden nooit meer terug willen'. Daar doen we het voor. In 2016 zijn er allerlei nieuwe functies mogelijk gemaakt in de app. Zo is er bijvoorbeeld sinds najaar 2016 een 'auto-upload' functie. Die zorgt ervoor dat er de telling 'live' te volgen is op Trektellen.nl en je kunt ervoor kiezen om de app met een licht of donker 'thema' (kleurstelling) te gebruiken (zie afbeelding van beide schermpljes hieronder).

Wordt er op je telpost meer informatie opgeschreven dan (je denkt dat) je kunt invoeren? Geen probleem: er zijn via de app allerlei aanvullingen mogelijk. Zo wordt bijvoorbeeld in Israël van elke waarneming de locatie t.o.v. de telpost en de vlieghoogte ingevoerd. En bijvoorbeeld op Cape May, USA word er per telling aanvullende informatie opgeslagen. Neem bij vragen contact op met gerard.troost@sovon.nl In anderhalf jaar tijd zijn er meer dan een half miljoen waarnemingen met de app ingevoerd! In totaal zijn er 135 telposten in 15 landen die de App gebruikt hebben.

De top 10 van Nederland (records)

Maarnsche Berg	29.304
De Horde Lopik	24.330
Zweefvliegveld Maldens Vlak	13.246
Afsluitdijk, Den Oever	12.193
Kwinteloijen (bij Veenendaal)	11.924
Brobbelbies-Noord Uden	10.912
Havelandweg, Eibergen	9050
Leeuwarderbos	8242
Schor van Sint Annaland	7642
Bergen aan Zee	6943

De top 10 buiten Nederland

Batumi – Shuamta Georgië	44.832
Batumi – Saghalvasho Georgië	42.025
Cape May - Avalon Seawatch USA	38.547
Cape May - Songbird Count USA	21.757
Cape May – Hawkwatch USA	20.637
Bourgas Bulgarije	13.935
Cape May - Spring Seawatch USA	12.192
Eilat - High Mt. Israël	9647
Noordelijk eiland, Wintam België	7833
Eilat - Low Mt. Israël	6206

Land	posten	records
Nederland	79	240.238
USA	5	95.408
Georgië	2	86.857
België	26	41.660
Israël	5	20.781
Bulgarije	1	13.935
Frankrijk	3	5264
Azerbeidzjan	1	3938

Land	posten	records
Duitsland	2	1582
Turkije	1	980
Italië	1	234
Groot-Brittannië	5	173
Estland	1	139
Spanje	2	23
Canada	1	14

Bijlage 5. Enkele algemene tips

In het algemeen is de kwaliteit van de ingevoerde trektellingen heel behoorlijk, zeker van telposten die al lang actief zijn en veel uren maken. Toch kan het geen kwaad alert te blijven en de kwaliteit te bewaken, want aan een ‘vervuilde’ database heeft niemand wat. Daarom enkele algemene tips.

1. Blijf kritisch bij lokale verplaatsingen
Het ‘probleem’ is zo oud als er trektellingen bestaan: wat noemen we trek en wat betreft lokale verplaatsingen? In veel gevallen is het evident wat trek genoemd kan worden, in veel gevallen echter niet. Een goede kennis van de vogelbevolking rondom de telpost helpt bij het onderscheiden van lokale bewegingen. Wees vooral kritisch bij soorten die als standvogel bekend staan, voedselvluchten ondernemen (denk aan de pendelende Gaaien, heel anders dan de groepstrek die eens in de zoveel jaren voorkomt), onder bepaalde weersomstandigheden veel vliegactiviteit vertonen (sterk op elkaar reagerende lokale Buizerds in voor- en najaar) en slaaptrek (zie onder 2). Door het terrein hoppende nachttrekkers (o.a. tapuiten, zangers) worden meegeteld wanneer ze zich structureel verplaatsen. Maar het is niet de bedoeling om iedere bewegende vogel te noteren, laat die laag voorbijvliegende Fazanten, Patrijzen, Groene Spechten enzovoort dus maar zitten...
2. Slaaptrek apart noteren (DRINGEND EN HERHAALD VERZOEK)
Trektellingen beginnen vaak vroeg en sommige eindigen laat. Alle kans dus om vogels te zien die niet op trek zijn maar van hun slaapplaatsen naar al dan niet vaste voedselgebieden vliegen. Zulke bewegingen zijn door de dagelijkse regelmaat en vaak ook het gedrag (bijv. lagere vlieghoogte) goed te onderscheiden van ‘echte’ trek. Toch noteren sommige telposten dagelijks bijv. van slaapplaatsen uitvliegende Kolganzen en Spreeuwen. Hierdoor wordt het werkelijke trekbeeld verstoord. Noteer zulke aantallen desgewenst wel, maar vul ze niet in als trekkend. Binnenkort wordt op het invoerscherm de mogelijkheid geboden om slaaptrek apart te noteren. Daarmee blijven zulke (waardevolle) gegevens behouden.
3. Geef details
Bij het maken van een jaarverslag, maar vooral ook bij het beoordelen van telresultaten, is het heel plezierig en misschien zelfs noodzakelijk wanneer waarnemers details geven bij bijzondere waarnemingen. Daarmee bedoelen we niet zozeer zeer zeldzame soorten (die komen bij de CDNA terecht of worden bijv. via admins van Waarneming.nl beoordeeld). We denken meer aan fenologische bijzonderheden, zeer afwijkende aantallen of soorten waarbij verwarring met andere soorten voor de hand kan liggen. Geef er blijk van je hiervan bewust te zijn en vermeld details in het daarvoor bedoelde recordveld. Sfeerimpressies en emoties kunnen onder Opmerkingen. Als je foto’s hebt kunnen maken, is dat helemaal mooi.
4. Houd een serieuze telperiode aan
Alle tellingen worden in principe gebruikt voor het maken van bijv. doortrekdiagrammen. De tellingen hoeven niet per definitie vele uren te duren, al is een minimale telduur van een uur wel aan te bevelen. Wat we graag willen voorkomen, is dat uitschieters het beeld gaan beïnvloeden. We zien wel eens een enkele keer dat een teller ‘toevallig’ iets bijzonders ziet (bijv. een grote groep Kraanvogels) in de omgeving van zijn telpost en die dan achteraf invoert als een fictieve telling (van bijv. tien minuten). Dat is iets anders dan een ‘echte’ telling met een duidelijk geplande telperiode waarin alle vogelsoorten geteld zijn. Leuk, zulke uitschieters, maar voer ze in met een telperiode van nul minuten.

Bijlage 6. Waargenomen soorten en dagrecords in 2016

Overzicht van waargenomen soorten en dagrecords in 2016. Ter vergelijking wordt het dagrecord gegeven tot en met 2015.

Bij dubbele records (meer meldingen van hetzelfde maximum) is slechts één datum opgenomen, de eerste (aangegeven met *). Zeldzame soorten worden vermeld zoals door de waarnemer ingevuld, ongeacht het eventuele oordeel van de CDNA (zie daarvoor t.z.t. het jaarverslag CDNA).

Hybride vogels zijn weggelaten. Ongespecificeerde soorten zijn soms opgenomen (o.a. duiker, rietgans, alk/zeekoet, noordse stern/visdief, gele kwikstaart, witte kwikstaart, barmsijs). Voor alle details, ook van niet opgenomen soorten, zie trektellen.nl.

	Soort Jaartotaal Dagrecord		Datum Telpost		Dagrecord t/m 2015	Datum Telpost	
	2016	2016					
rietgans spec.	22669	3617	1 Januari 2016	Ketelbrug/Kamperhoek	16091	18 December 2010	Ketelbrug/Kamperhoek
Toendrarietgans	61563	1395	25 November 2016	Ballooerveld (Drenthe)	8559	2 Maart 2013	De Hamert
Kleine Rietgans	9660	2590	24 November 2016	Eemshaven - najaar	22403	18 Januari 2006	Westkapelle
Grauwe Gans	198963	1880	31 Juli 2016	Ketelbrug/Kamperhoek	6830	2 November 2008	IJmeerdijk, Almere
Kolgans	1356790	27165	13 Februari 2016	IJmeerdijk, Almere	58729	2 Oktober 2014	Langebosch, Wildervank
Dwerggans	14	7	12 Oktober 2016	Zuidveld, Sellingen (Gr.)	32	9 Februari 2011	Camperduin
Soepgans	53	8	30 Oktober 2016**	Amsterdam, binnenstad	5	12 Augustus 2012*	meerdere telposten
Indische Gans	63	31	15 Oktober 2016	Flaestoren Lage Mierde	43	6 November 2008	Vecht bij Dalfsen
gans spec.	88454	4500	13 Januari 2016	IJmeerdijk, Almere	11997	17 December 2011	De Vulkaan (Den Haag)
anser spec.	23672	2550	16 Februari 2016	Ketelbrug/Kamperhoek	12370	29 December 2015	Ketelbrug/Kamperhoek
Sneeuwvangans	7	1	7 Februari 2016*	meerdere telposten	29	27 September 2009	De Nek, Schellinkhout
Grote Canadese Gans	9411	388	1 Oktober 2016	De Matjens	702	27 Januari 2014	Paterswoldse Meer
Kleine Canadese Gans	30	18	1 April 2016	Leeuwarderbos	102	3 Augustus 2014	Vuurtoren de Ven - Enkhuizen
Witbuikrotgans	153	52	31 Januari 2016	Camperduin	211	28 Februari 2003	Hondsbossc
Zwarte Rotgans	4	1	29 Maart 2016*	meerdere telposten	1	16 April 2007*	meerdere telposten
Rotgans	98874	6489	3 Oktober 2016	Lauwersmeer, Kustweg	16808	8 Oktober 2011	Westkapelle
Brandgans	1075986	65840	16 Mei 2016	Noordkaap	77721	30 Januari 2010	Dordtse Biesbosch
Roodhalsgans	6	1	13 Februari 2016*	meerdere telposten	3	23 April 2009	Lauwersmeer, Kustweg
Zwarte Zwaan	8	3	19 Januari 2016*	meerdere telposten	7	28 Maart 2007	Dordtse Biesbosch
Knobbelzwaan	4284	126	8 Mei 2016	Afsluitdijk, Den Oever	180	20 December 2010	Kinderdijk
Kleine Zwaan	4509	511	31 Januari 2016	Korte Waarden (Elburg)	523	24 Februari 2008	Korte Waarden (Elburg)
zwaan spec.	74	14	13 Januari 2016	Castricum aan Zee (zeetrek)	85	6 Maart 1992	Scheveningen
Wilde Zwaan	780	44	24 November 2016	Eemshaven - najaar	157	27 December 2005	Ketelbrug/Kamperhoek
Nijlgans	12114	193	1 Oktober 2016	Eurobirdwatch - Huijgendijk	474	21 Augustus 2011	Ketelbrug/Kamperhoek
Bergeend	24686	2140	2 November 2016	Eemshaven - najaar	4009	6 December 2013	Afsluitdijk, Den Oever
Casarca	323	28	30 September 2016	Zuidpunt Hoekse Waard	113	22 Augustus 2013	Ketelbrug/Kamperhoek
Mandarijneend	1	1	15 Maart 2016	De Horde (Lopik)	21	2 Januari 1979	Noordwijk
Krakeend	8495	113	12 Juli 2016	Flevocentrale Zuid	527	23 Augustus 2008	Ketelbrug/Kamperhoek
Smient	126916	12160	21 Maart 2016	Camperduin	28434	30 December 1978	Scheveningen
grondeleend spec.	130	55	2 April 2016	Bloemendaal aan Zee	1250	28 Maart 1987	Camperduin
eend spec.	1026	115	15 September 2016	Diemerpark	790	2 April 1979	Camperduin
Wilde Eend	14907	350	13 Augustus 2016	Lauwersmeer, Kustweg	7512	14 Januari 1987	De Vulkaan (Den Haag)
Slobeend	11368	1555	11 April 2016**	Camperduin	1479	27 Maart 2007	Bloemendaal aan Zee
Pijlstaart	13604	731	17 September 2016	Lauwersmeer, Kustweg	3664	10 November 2013	Afsluitdijk, Den Oever
Zomertaling	114	13	11 April 2016	Camperduin	117	1 April 1999	Camperduin
Wintertaling	30349	1842	21 Maart 2016	Camperduin	3949	27 Maart 2007	Camperduin
Krooneend	535	136	10 September 2016**	Vijfhoek Diemen	41	2 November 2015	Noordwijk

	Soort Jaartotaal Dagrecord		Datum Telpost	Dagrecord t/m 2015	Datum Telpost
	2016	2016			
Tafeleend	20009	4078	24 November 2016 IJmeerdijk, Almere	5665	17 November 2015 IJmeerdijk, Almere
duikeend spec.	437	60	16 Januari 2016 IJmeerdijk, Almere	15000	9 November 2013 IJmeerdijk, Almere
Witoogeend	1	1	11 April 2016 IJmuiden aan Zee	3	2 Oktober 1995 De Nek, Schellinkhout
Kuifeend	25341	4596	19 November 2016** IJmeerdijk, Almere	3474	10 December 2011 IJmeerdijk, Almere
Topper	1492	292	2 November 2016 Afsluitdijk, Den Oever	14830	6 December 2013 Afsluitdijk, Den Oever
Eider	24533	2100	29 Oktober 2016 Lauwersoog, haven (zeetrek)	163420	3 Januari 2002 Camperduin
Brilzee-eend	2	1	22 Maart 2016* meerdere telposten	1	14 Juni 1988* meerdere telposten
Grote Zee-eend	1848	80	15 November 2016 Camperduin	2428	10 April 1980 Camperduin
Zwarte Zee-eend	2664571	219468	29 Maart 2016** Camperduin	96767	15 April 1993 Camperduin
IJseend	105	7	25 November 2016 Pettemer Zeewering	61	4 Oktober 2002 Westerslag, Texel
Brilduiker	2391	127	10 November 2016 IJmeerdijk, Almere	999	10 Februari 1991 Scheveningen
Nonnetje	402	82	22 December 2016 Ketelbrug/Kamperhoek	5562	10 Februari 1991 Scheveningen
Grote Zaagbek	2166	72	24 November 2016 Eemshaven - najaar	4412	4 Januari 1979 Scheveningen
Middelste Zaagbek	8745	326	2 November 2016 Lauwersoog, haven (zeetrek)	727	6 December 2013 Afsluitdijk, Den Oever
Patrijs	5	5	17 Augustus 2016 Camperduin	18	14 Oktober 2011 Engbertsdijksvenen
Kwartel	2	1	18 Mei 2016* meerdere telposten	11	19 September 2004 Canisvliet binnenpolder Sas v. G
Fazant	10	4	31 Oktober 2016 Roezeberg (Vasse - Ootmarsum)	6	11 Oktober 2009* meerdere telposten
Roodkeel/Parelduiker	13	7	2 Oktober 2016** Castricum aan Zee (zeetrek)		
Roodkeelduiker	52344	915	26 December 2016 Vuurtoren Ouddorp	6372	3 April 2013 Camperduin
Parelduiker	325	29	28 April 2016 Egmond aan Zee	93	4 Januari 2009 Ameland, Nes (zeetrek)
IJsduiker	21	2	2 November 2016 Westkapelle	3	6 Februari 1994* meerdere telposten
duiker spec.	2850	202	27 December 2016 Castricum aan Zee (zeetrek)	3134	1 Januari 2005 Scheveningen
Stormvogeltje	2	1	15 Januari 2016* meerdere telposten	27	31 Oktober 1998 Scheveningen
Vaal Stormvogeltje	43	13	2 Oktober 2016 Westkapelle	318	23 September 2004 Westkapelle
Noordse Stormvogel	89	4	15 Mei 2016* meerdere telposten	15752	16 September 1994 Camperduin
Grauwe Pijlstormvogel	1571	429	28 September 2016 Westkapelle	518	19 September 1978 Ameland, Nes (zeetrek)
pijlstormvogel spec.	8	2	19 Oktober 2016* meerdere telposten	9	23 Oktober 1972 Camperduin
Noordse Pijlstormvogel	67	11	4 September 2016 Westkapelle	240	8 September 2011 Westkapelle
Vale Pijlstormvogel	13	1	20 Juli 2016* meerdere telposten	7	10 Oktober 2010 De Puihoop (Katwijk)
Dodaars	4	3	16 Oktober 2016 Ottershagen, Lattrop	13	2 April 2012 Paterswoldse Meer
Roodhalsfuut	78	6	19 November 2016 Camperduin	46	9 December 1992 Ameland, Nes (zeetrek)
Fuut	12479	681	18 Januari 2016 De Vulkaan (Den Haag)	12743	8 Januari 1985 Scheveningen
Kuifduiker	50	6	4 April 2016 Camperduin	35	20 April 1994 Camperduin
Georde Fuut / Kuifduiker	11	2	17 April 2016 Egmond aan Zee	14	10 April 1984 Camperduin
Georde Fuut	54	9	26 Maart 2016 De Vulkaan (Den Haag)	27	28 Maart 1993 Scheveningen
fuut spec.	5	2	19 November 2016 De Vulkaan (Den Haag)	47	3 Januari 1979 Camperduin
flamingo spec.	7	7	21 April 2016 Korte Waarden (Elburg)	11	4 April 2011 Siberië (Haaksbergerveen)

Soort	Jaartotaal Dagrecord		Datum Telpost		Dagrecord t/m 2015	Datum Telpost	
	2016	2016					
Zwarte Ooievaar	157	8	17 September 2016	Loozerheide (bij Weert)	17	13 September 2013	De Groote Peel
Ooievaar	2737	257	27 Augustus 2016**	Hazewater (Amersfoort)	250	15 Augustus 2008	Maarnsche Berg
Zwarte Ibis	9	2	5 Mei 2016*	meerdere telposten	8	26 Oktober 2013	De Horde (Lopik)
Lepelaar	12704	704	26 September 2016**	De Vulkaan (Den Haag)	493	22 September 2012	Vijfhoek Diemen
Roerdomp	3	1	27 Februari 2016*	meerdere telposten	3	10 November 1984*	meerdere telposten
Kwak	2	1	8 Mei 2016*	meerdere telposten	3	30 April 1988*	meerdere telposten
Ralreiger	2	1	22 Juni 2016*	meerdere telposten	2	12 April 2007	Breskens
Koereiger	15	5	16 April 2016	Strabrechtse Heide	7	20 Augustus 2010	Dordtse Biesbosch
Blauwe Reiger	10680	98	11 April 2016*	meerdere telposten	414	15 September 2011	Dordtse Biesbosch
Purperreiger	2006	360	5 September 2016	Dordtse Biesbosch	427	8 September 2014	Dordtse Biesbosch
Grote Zilverreiger	5902	60	20 Maart 2016	Korte Waarden (Elburg)	88	10 Oktober 2014	Vijfhoek Diemen
reiger (Ardea) spec.	23	11	2 Oktober 2016	Warnsveld	100	29 Augustus 2011	De Gorzen (Ridderkerk)
Kleine Zilverreiger	238	22	2 November 2016**	Lauwersoog, haven (zeetrek)	17	28 April 2007*	meerdere telposten
Roze Pelikaan	1	1	21 December 2016	Ketelbrug/Kamperhoek	1	19 Juli 2010*	meerdere telposten
Jan-van-gent	35360	3514	26 December 2016	Vuurtoren Ouddorp	4695	2 Oktober 1977	Ameland, Nes (zeetrek)
Kuifaalscholver	11	2	7 Mei 2016	Huisduinen (zeetrek)	7	27 Februari 2010*	meerdere telposten
Aalscholver	395205	8450	19 Oktober 2016	Flevocentrale Zuid	16513	4 Februari 2012	Flevocentrale Zuid
Visarend	655	10	18 September 2016	Hazewater (Amersfoort)	16	13 September 2008	Tafelbergheide (Huizen)
Grijze Wouw	2	1	10 April 2016*	meerdere telposten	1	20 Mei 2012*	meerdere telposten
Wespendief	1633	60	25 Augustus 2016	De Kollenberg (Sittard)	705	26 Augustus 2013	Loozerheide (bij Weert)
Vale Gier	12	11	7 Mei 2016	Breskens	61	18 Juni 2007	Breskens
Slangenarend	3	1	13 Mei 2016*	meerdere telposten	1	29 Mei 2004*	meerdere telposten
Bastaardarend	1	1	16 Oktober 2016	De Hamert	1	14 Oktober 2003*	meerdere telposten
Schreeuw/Bastaard/Steppear	1		10 September 2016**	Wekerom, vuilnisbelt			
Sperwer	8132	43	12 April 2016	Eemshaven - voorjaar	387	3 Oktober 2010	De Vulkaan (Den Haag)
Havik	228	3	13 Maart 2016*	meerdere telposten	6	9 Oktober 2004*	meerdere telposten
Bruine Kiekendief	5620	89	8 Mei 2016	Noordkaap	164	13 September 2008	Kinderdijk
Blauwe Kiekendief	720	7	12 April 2016*	meerdere telposten	85	27 Oktober 2011	De Nolle (Vlissingen)
Steppekiekendief	55	2	12 April 2016*	meerdere telposten	3	22 April 2014	Ruidhorn
Blauwe/Grauwe/Steppekieke	21	3	6 Mei 2016**	Breskens	2	14 Oktober 2001	Havelandweg, Eibergen
kiekendief spec.	12	1	27 Maart 2016*	meerdere telposten	3	13 Mei 1985*	meerdere telposten
Grauwe Kiekendief	172	9	7 Mei 2016**E149	Noordkaap	8	2 Mei 1990	Breskens
Grauwe/Steppekiekendief	15	2	18 September 2016	De Berkel, Almen	2	10 September 2011*	meerdere telposten
Rode Wouw	432	10	26 Maart 2016	Eemshaven - voorjaar	21	9 Mei 2011	Eemshaven - voorjaar
Zwarte Wouw	338	23	8 Mei 2016**	Ketelbrug/Kamperhoek	16	9 Mei 2011	Eemshaven - voorjaar
Zeearend	90	4	9 April 2016	Lauwersmeer, Kustweg	3	30 September 2011*	meerdere telposten
Ruigpootbuizerd	37	2	4 April 2016*	meerdere telposten	49	15 Oktober 2011	de Marlijn - Schiermonnikoog

	Soort Jaartotaal Dagrecord		Datum Telpost		Dagrecord t/m 2015	Datum Telpost	
	2016	2016					
roofvogel spec.	1	1	27 Maart 2016	Millingerwaard	1	26 Augustus 2015	de Drieberg, Ede
Buizerd/Wespendief	7	4	26 Augustus 2016	Amsterdam, binnenstad	6	24 Mei 2014	de Drieberg, Ede
buizerd spec.	1	1	19 November 2016	De Vulkaan (Den Haag)	44	30 Augustus 2005	De Vulkaan (Den Haag)
Buizerd	12314	277	4 Oktober 2016	Eltenberg	1075	16 Oktober 2010	Oelemars (Losser)
Wateral	5	1	12 Maart 2016*	meerdere telposten	3	7 November 1999	Hooge Weide, Lochem
Waterhoen	2	2	16 Oktober 2016	Vuurtoren de Ven - Enkhuizen	100	1 November 2008	VRS Nebularia
Meerkoet	642	600	16 November 2016	IJmeerdijk, Almere	650	20 Oktober 2002	IJmeerdijk, Almere
Kraanvogel	18910	10641	9 Maart 2016	Oelemars (Losser)	54660	9 November 2014	Aan de Majoor, Koningsbosch
Scholekster	21891	390	4 Augustus 2016	Lauwersoog, haven (zeetrek)	48698	14 Januari 1987	De Vulkaan (Den Haag)
Steltkluut	11	4	8 Mei 2016	Lauwersmeer, Kustweg	5	10 Mei 2008	De Horde (Lopik)
Kluut	2928	132	11 April 2016	Breskens	1250	27 Maart 1989	Egmond aan Zee
Kievit	218895	4431	4 Januari 2016	Langebosch, Wildervank	108822	21 Maart 1996	Breskens
Steppekievit	1	1	15 September 2016**	Noordhout (Utrecht)			
Goudplevier	63419	5000	26 Maart 2016	Noordkaap	33103	21 Maart 1996	Breskens
Aziatische Goudplevier	1	1	7 Augustus 2016	Loozerheide (bij Weert)	1	28 Augustus 2004	Redichemse waard (Culemborg)
Zilverplevier	9023	526	5 Mei 2016	Ruidhorn	8092	1 Mei 1983	Camperduin
Bontbekplevier	13143	1020	13 Mei 2016	Scheveningen	1498	14 Mei 2005	Breskens
Kleine Plevier	375	9	21 April 2016	Breskens	23	8 April 2013	Breskens
Strandplevier	21	4	5 Mei 2016	Breskens	11	20 April 2014	Breskens
Morinelplevier	118	16	10 Mei 2016	Noordkaap	37	26 Augustus 2004	Vijfhoek Diemen (zomeravond)
Houtsnip	46	2	6 Januari 2016*	meerdere telposten	17	4 Februari 2012	De Vulkaan (Den Haag)
Bokje	47	3	24 Oktober 2016	Castricum aan Zee (landtrek)	22	25 Januari 1996	Westkapelle
Poelsnip	1	1	27 September 2016	Corversbos, Hilversum	2	31 Augustus 2005	Ketelbrug/Kamperhoek
Watersnip	15954	111	6 September 2016	Lauwersmeer, Kustweg	1001	1 December 2010	De Vulkaan (Den Haag)
Grutto	7650	1314	13 Maart 2016	Breskens	2101	15 Maart 2002	Breskens
IJlandse Grutto	28	23	21 April 2016**	Wanteskuup (Noord-Beveland)	20	7 Maart 2011	Breskens
Rosse Grutto	32776	2700	28 April 2016	Eemshaven - voorjaar	10574	3 Mei 1980	Camperduin
Regenwulp	10736	322	21 April 2016	Breskens	906	18 April 1992	Camperduin
Wulp	15007	1404	2 November 2016	Lauwersoog, haven (zeetrek)	17637	17 April 2006	Rottumeroog
Zwarte Ruiter	1124	176	20 September 2016	Lauwersmeer, Kustweg	501	26 April 2014	Ruidhorn
Tureluur	18150	1775	25 Juli 2016	Lauwersmeer, Kustweg	5780	1 Mei 1983	Camperduin
Poelruiter	1	1	8 Mei 2016	Noordkaap	3	23 Augustus 1994	Scheveningen
Groenpootruiter	6516	869	30 Juli 2016	Vijfhoek Diemen (zomeravond)	1008	26 April 2014	Ruidhorn
Witgat	2013	48	20 Juli 2016	Pettemer Zeewering	121	15 April 2004	Breskens
Bosruiter	905	86	6 Mei 2016	Dwingelderveld	259	30 April 2011	Engbertsdijksvenen
Oeverloper	1513	68	20 Juli 2016	De Vulkaan (Den Haag)	961	29 Juli 1996	Scheveningen
Steenloper	4412	259	2 April 2016	Huisduinen (zeetrek)	890	3 Mei 1980	Noordwijk

Soort	Jaartotaal Dagrecord		Datum Telpost	Dagrecord t/m 2015	Datum Telpost
	2016	2016			
Kanoet	10742	650	17 Mei 2016 Eemshaven - voorjaar	15861	10 Mei 1993 Egmond aan Zee
Drieteenstrandloper	23639	2463	13 Mei 2016** Camperduin	1921	10 Mei 1993 Camperduin
Kleine Strandloper	170	10	13 Mei 2016 Scheveningen	50	20 Oktober 2002 Hondsbossche
Temmincks Strandloper	91	11	5 Mei 2016** meerdere telposten	9	7 Mei 2011* meerdere telposten
Gestreepte Strandloper	1	1	10 September 2016 Pettemer Zeewering	1	24 Augustus 1999* meerdere telposten
Krombekstrandloper	99	12	7 September 2016 Schor van Sint Annaland	76	20 Juli 1988 Bildtpollen
Paarse Strandloper	226	75	7 Mei 2016 Huisduinen (zeetrek)	170	29 Maart 1992 Maasmond (Maasvlakte)
strandloper spec.	907	401	30 April 2016** Castricum aan Zee (zeetrek)	120	1 April 2013 Castricum aan Zee (zeetrek)
Bonte Strandloper	93325	45350	28 Oktober 2016** Huisduinen (zeetrek)	13480	22 Oktober 2006 Huisduinen (zeetrek)
steltloper spec.	5551	1420	17 Mei 2016 Eemshaven - voorjaar	3800	4 Mei 2015 Eemshaven - voorjaar
Kemphaan	1859	75	30 April 2016 Lauwersmeer, Kustweg	1317	3 Mei 1994 Breskens
Grauwe Franjepoot	1	1	30 September 2016 Westkapelle	3	6 September 2015 Eemshaven - najaar
Rosse Franjepoot	24	4	2 November 2016 Westkapelle	40	22 Oktober 2014 Westkapelle
Drieteenmeeuw	33202	3818	8 Januari 2016 De Vulkaan (Den Haag)	21960	25 November 2007 Bloemendaal aan Zee
Vorkstaartmeeuw	10	2	3 Oktober 2016* meerdere telposten	16	12 Oktober 1997 Terschelling, Paal 18
Kokmeeuw	711593	35000	26 Maart 2016** Noordkaap	30002	22 Maart 2015 Ketelbrug/Kamperhoek
Dwergmeeuw	48626	6958	10 April 2016 Camperduin	33218	1 Mei 2013 Camperduin
Zwartkopmeeuw	2702	126	13 April 2016 Margarethapolder (Terneuzen)	238	15 April 2015 Margarethapolder (Terneuzen)
Stormmeeuw	176133	2262	10 April 2016 Camperduin	15426	5 Augustus 1987 De Vulkaan (Den Haag)
Grote Mantelmeeuw	24259	564	19 November 2016 Huisduinen (zeetrek)	4829	17 Oktober 1987 De Vulkaan (Den Haag)
Grote Burgemeester	15	2	20 April 2016 Camperduin	5	6 Augustus 1976* meerdere telposten
burgemeester spec.	1	1	20 Oktober 2016 Hazewater (Amersfoort)	1	28 April 1993* meerdere telposten
Kleine Burgemeester	10	1	18 Januari 2016* meerdere telposten	3	6 Februari 2008 Katwijk - Savoy (zeetrek)
Zilvermeeuw	167721	3761	6 November 2016 De Vulkaan (Den Haag)	22565	10 September 1987 De Vulkaan (Den Haag)
Scandinavische Zilvermeeuw	1	1	23 September 2016 Leeuwarderbos	1	1 Februari 2013* meerdere telposten
Pontische Meeuw	229	5	13 Maart 2016 Ketelbrug/Kamperhoek	16	22 Maart 2015 Ketelbrug/Kamperhoek
Geelpootmeeuw	158	9	19 Maart 2016 De Hamert	14	22 Augustus 2007 Gebrande Kamp, Middelaar
meeuw spec.	281	250	22 April 2016 Amsterdam, binnenstad	400	10 November 2001 De Lemelerberg
grote meeuw spec.	94	84	5 Maart 2016 Zwarte Pad (Scheveningen)	830	17 Oktober 2014 De Bloedberg, Monster
Kleine Mantelmeeuw	236537	3595	5 September 2016 De Vulkaan (Den Haag)	19862	25 Augustus 1988 De Vulkaan (Den Haag)
Lachstern	22	3	6 Mei 2016* meerdere telposten	9	29 Juli 1975 Vlieland - Pad van Zes
Reuzenstern	87	4	29 Augustus 2016 Korte Waarden (Elburg)	20	28 Augustus 2015 Korte Waarden (Elburg)
Grote Stern	232482	8183	15 Augustus 2016** Camperduin	6836	11 Augustus 2013 Vlieland - Pad van Zes
Dwergstern	4360	266	22 Juni 2016 Huisduinen (zeetrek)	1235	11 Augustus 2005 Rottumeroog
Visdief	155704	5905	17 Augustus 2016 Camperduin	18463	17 Juli 2015 Flevocentrale Zuid
Noordse Stern/Visdief	39819	2533	26 April 2016 Egmond aan Zee	13585	30 April 1995 Scheveningen
Noordse Stern	3746	542	12 Mei 2016 Castricum aan Zee (zeetrek)	6539	7 Mei 2014 Camperduin

	Soort Jaartotaal Dagrecord		Datum Telpost	Dagrecord t/m 2015	Datum Telpost
	2016	2016			
stern spec.	12	6	4 September 2016 De Vulkaan (Den Haag)	30	31 Augustus 2012 Scheveningen
Witwangstern	7	2	8 Mei 2016* meerdere telposten	18	21 Mei 2012 Engbertsdijksvenen
Witvleugelstern	13	5	8 Mei 2016* meerdere telposten	172	17 Mei 2007 Ketelbrug/Kamperhoek
Zwarte Stern	8397	2168	26 Augustus 2016 Afsluitdijk, Den Oever	3743	6 September 1988 Vijfhoek Diemen (zomeravond)
Grote Jager	645	255	30 September 2016 Ameland, Nes (zeetrek)	363	7 Oktober 2011 Westkapelle
Middelste Jager	194	22	2 November 2016 Westkapelle	408	9 November 2007 Westkapelle
Kleine Jager	581	32	2 Oktober 2016 Westkapelle	389	16 September 1994 Scheveningen
jager spec.	117	10	2 Oktober 2016 Westkapelle	104	6 November 1985 Bloemendaal aan Zee
Kleinste Jager	24	4	2 Oktober 2016 Westkapelle	40	24 September 2004 Westkapelle
Kleine Alk	152	26	2 November 2016* meerdere telposten	3287	23 Oktober 2005 de Marlijn - Schiermonnikoog
Zeekoet	3993	1313	16 December 2016 Scheveningen	6189	19 Januari 2005 De Vulkaan (Den Haag)
Alk/Zeekoet	55738	4009	2 November 2016 Camperduin	14739	28 November 2012 Camperduin
Alk	323	41	17 Januari 2016 Maasvlakte II	366	19 Januari 2006 Scheveningen
Zwarte Zeekoet	3	1	30 September 2016* meerdere telposten	2	26 Augustus 1972* meerdere telposten
Papegaaiduiker	29	5	2 November 2016 Camperduin	16	28 Oktober 1983 de Marlijn - Schiermonnikoog
Stadsduif	284	27	24 Augustus 2016 Amsterdam, binnenstad	1003	2 Mei 2015 Leersumse Veld
Holenduif	25938	304	11 November 2016 Ketelbrug/Kamperhoek	1400	23 Oktober 2007 De Groote Peel
Houtduif	1549816	104670	30 Oktober 2016 Loozerheide (bij Weert)	260090	1 November 2014 Vlagheide, Schijndel
Zomertortel	192	23	6 Mei 2016 Nieuwvliet - Verdr. Zwarte Polder	689	15 Mei 1982 Breskens
Turkse Tortel	1284	31	5 Mei 2016 Breskens	155	13 Oktober 2008 De Nolle (Vlissingen)
Koekoek	228	8	8 Mei 2016 Lauwersmeer, Kustweg	20	7 Mei 1981 Breskens
Kerkuil	1	1	3 April 2016 Lauwersmeer, Kustweg	1	12 Juli 1987* meerdere telposten
Bosuil	1	1	25 Februari 2016 de Drieberg, Ede	1	22 Oktober 1988* meerdere telposten
Ransuil	1	1	8 November 2016 De Vulkaan (Den Haag)	2	20 April 1976* meerdere telposten
Velduil	64	3	6 Mei 2016 Breskens	15	23 Oktober 1988 De Vulkaan (Den Haag)
Alpengierzwaluw	1	1	1 Oktober 2016 Hazewater (Amersfoort)	2	3 Oktober 1981 Scheveningen
Gierzwaluw	165566	24257	5 Mei 2016 Breskens	41365	26 Mei 2012 Breskens
Ijsvogel	82	3	8 September 2016* meerdere telposten	4	12 Oktober 2003* meerdere telposten
Bijeneter	40	7	5 Mei 2016 Lauwersmeer, Kustweg	23	1 September 2015 Aan de Majoor, Koningsbosch
Hop	6	1	2 April 2016* meerdere telposten	2	19 April 2015 Strabrechtse Heide
Draaihals	8	2	6 Mei 2016* meerdere telposten	2	18 September 2008 Ketelbrug/Kamperhoek
Kleine Bonte specht	35	1	3 April 2016* meerdere telposten	3	18 September 2010 Vijfhoek Diemen
Grote Bonte specht	1685	17	1 November 2016 Buitenpost	33	23 September 2012 De Vulkaan (Den Haag)
Zwarte specht	29	2	17 September 2016* meerdere telposten	10	10 Oktober 2015 Ruurlo, Kaapdijk
Groene specht	29	2	1 Oktober 2016* meerdere telposten	6	17 Oktober 1999 Roezeberg (Vasse - Ootmarsum)
Torenavalk	3476	90	7 Mei 2016 Eemshaven - voorjaar	105	2 Mei 1990 Breskens
Roodpootvalk	101	7	8 Mei 2016 Ketelbrug/Kamperhoek	18	21 Mei 1992 Breskens

	Soort Jaartotaal Dagrecord		Datum Telpost	Dagrecord t/m 2015	Datum Telpost
	2016	2016			
Smelleken	1011	22	10 Mei 2016 Eemshaven - voorjaar	34	25 April 2010 Rottumerplaat
Boomvalk	928	9	5 Mei 2016* meerdere telposten	67	7 September 1988 De Vulkaan (Den Haag)
Sakervalk	1	1	27 Augustus 2016 Klein Valkenisse, Dishoek	1	28 Februari 2004* meerdere telposten
Slechtvalk	724	7	18 September 2016 Bergen aan Zee	12	22 April 2014 Eemshaven - voorjaar
valk spec.	28	2	5 Mei 2016* meerdere telposten	4	24 Mei 1991* meerdere telposten
Grote Alexanderparkiet	44	34	26 Augustus 2016** Amsterdam, binnenstad	4	11 Oktober 2014 Amsterdam, binnenstad
Halsbandparkiet	1049	90	22 Oktober 2016 Hoogekampse Plas, De Bilt	287	1 September 2005 Rijswijk (ZH)
Grauwe Klauwier	1	1	2 Augustus 2016 Dwingelderveld	2	13 Mei 2008* meerdere telposten
Klapekster	54	2	10 Oktober 2016* meerdere telposten	6	19 Oktober 2013 De Hamert
Wielewaal	153	5	20 Juli 2016* meerdere telposten	40	7 Mei 1994 Breskens
Gaai	1200	26	1 Oktober 2016* meerdere telposten	1178	26 September 2010 De Hamert
Ekster	910	38	23 Oktober 2016 IJmeerdiijk, Almere	84	17 Oktober 2014 IJmeerdiijk, Almere
Notenkraker	1	1	28 Augustus 2016 Kwinteloijen (bij Veenendaal)	92	23 Augustus 1968 De Nolle (Vlissingen)
Kauw	95446	2530	20 Oktober 2016 De Vulkaan (Den Haag)	16736	18 Oktober 1993 De Nolle (Vlissingen)
Roek	11457	461	16 Oktober 2016 Loozerheide (bij Weert)	3932	3 November 1957 Parnassia, Kennemerduinen
Zwarte Kraai	11425	203	4 April 2016 Noordkaap	464	6 April 2009 Breskens
Bonte Kraai	13	2	17 Maart 2016 Eemshaven - voorjaar	274	7 November 1953 Parnassia, Kennemerduinen
Raaf	495	22	16 Januari 2016* meerdere telposten	35	9 Maart 2015 IJmeerdiijk, Almere
Pestvogel	424	46	8 November 2016 Kwinteloijen (bij Veenendaal)	146	14 November 2012 De Vulkaan (Den Haag)
Zwarte Mees	148	12	5 Oktober 2016 Hooge Weide, Lochem	4508	28 September 1996 Vijfhoek Diemen
Kuifmees	10	1	26 Maart 2016* meerdere telposten	21	31 Augustus 1999 de Drieberg, Ede
Glanskop	12	2	26 Augustus 2016* meerdere telposten	8	25 September 2005 Ottershagen, Lattrop
Matkop	10	1	1 Januari 2016* meerdere telposten	9	11 Oktober 2007 Dwingelderveld
Pimpelmees	5169	58	1 Oktober 2016 Eurobirdwatch - Sterrenw.Lattrop	6230	13 Oktober 2008 De Nolle (Vlissingen)
Mees spec.	3	3	28 Oktober 2016 Viaduct Meierijbaan, Tilburg	59	29 September 2012 de Drieberg, Ede
Koolmees	5629	170	17 Maart 2016 Eemshaven - voorjaar	6109	18 Oktober 2012 Ketelbrug/Kamperhoek
Buidelmees	32	5	1 Oktober 2016 Slikken van de Heen	14	27 Augustus 2012 Engbertsdijksvenen
Baardman	589	54	8 Oktober 2016 Vijfhoek Diemen	321	4 Oktober 1984 Vijfhoek Diemen
Boomleeuwerik	5595	74	11 Maart 2016 Breskens	244	27 Oktober 2005 De Vulkaan (Den Haag)
Veldleeuwerik	327032	10558	16 Oktober 2016 Loozerheide (bij Weert)	55000	18 Oktober 1992 De Vulkaan (Den Haag)
Strandleeuwerik	186	22	28 Oktober 2016 Rottumeroog	147	17 November 2013 Eemshaven - najaar
Kortteenleeuwerik	11	2	6 Mei 2016* meerdere telposten	2	20 Mei 2012* meerdere telposten
Oeverzwaluw	34314	8708	21 April 2016** Ketelbrug/Kamperhoek	6416	7 Augustus 2011 Dordtse Biesbosch
Boerenzwaluw	555136	9699	6 Mei 2016 Breskens	30981	10 Mei 1998 Breskens
Huiszwaluw	87721	2868	6 Mei 2016 Breskens	11943	21 Mei 1990 Breskens
Roodstuitzwaluw	8	2	5 Mei 2016 Breskens	3	4 Mei 2008* meerdere telposten
Witkopstaartmees	1	1	29 Januari 2016 Paterswoldse Meer	43	26 Oktober 2010 Ketelbrug/Kamperhoek

Soort	Jaartotaal Dagrecord		Datum Telpost	Dagrecord t/m 2015	Datum Telpost
	2016	2016			
Staartmees	1720	49	29 September 2016*	134	26 September 2003 Vijfhoek Diemen
Fitis	158	8	19 Augustus 2016	18	11 April 2009 Breskens
Siberische Tjiftjaf	1	1	6 November 2016	1	12 September 2006 Lankampweg, Ede
Scandinavische Tjiftjaf	6	4	24 September 2016		
Tjiftjaf/Fitis	242	19	26 Maart 2016	113	8 April 2013 Breskens
Tjiftjaf	2188	28	2 April 2016	511	9 April 2013 Breskens
Bergfluitier	1	1	6 Juli 2016**		
Fluiter	3	1	28 April 2016*	1	3 Oktober 1971* meerdere telposten
Pallas' Boszanger	1	1	18 Oktober 2016	1	18 Oktober 1985* meerdere telposten
Bladkoning	50	3	21 September 2016**	2	13 Oktober 2008* meerdere telposten
Grauwe Fitis	1	1	10 September 2016**		
Kleine Karekiet	17	4	26 Augustus 2016	4	4 September 2004 IJmeerdijk, Almere
Spotvogel	3	1	5 Mei 2016*	4	11 Augustus 2012 De Hamert
Sprinkhaanzanger	2	1	3 September 2016*	2	23 Juli 2008 Dwingelderveld
Graszanger	2	1	24 Augustus 2016*	4	12 Oktober 2008 Westkapelle
Zwartkop	336	51	14 September 2016	123	24 September 2011 Springertduin, Ouddorp
Tuinfluitier	17	5	18 Augustus 2016	8	2 September 2010 Westenschouwen
Braamsluiper	38	4	24 Augustus 2016	9	30 Augustus 1987 De Vulkaan (Den Haag)
Grasmus	97	7	8 Mei 2016	16	30 Augustus 1987 De Vulkaan (Den Haag)
Vuurgoudhaan	95	8	21 September 2016	23	14 September 2014 Kwinteloijen (bij Veenendaal)
Goudhaan	2203	134	20 Oktober 2016	594	13 Oktober 2008 De Nolle (Vlissingen)
goudhaan spec.	18	7	9 Oktober 2016	20	31 Oktober 2014 Westenschouwen
Winterkoning	29	5	8 November 2016	8	24 Oktober 2004 Ottershagen, Lattrop
Boomklever	36	3	18 Oktober 2016	7	11 Oktober 2003* meerdere telposten
Taigaboomkruiper	1	1	27 Februari 2016	1	13 Oktober 2005* meerdere telposten
Boomkruiper	16	2	25 Augustus 2016*	5	2 November 2002* meerdere telposten
Spreeuw	3518775	41020	23 November 2016	507903	27 Oktober 2004 Laaxum (ZW-Friesland)
Beflijster	743	27	9 Oktober 2016	467	23 April 1989 De Vulkaan (Den Haag)
Merel	14918	2349	26 Oktober 2016	5009	27 Oktober 2014 De Vulkaan (Den Haag)
Kramsvogel	311087	15342	30 Oktober 2016	80000	2 November 1998 De Vulkaan (Den Haag)
IJslandse Koperwiek	2	1	12 Oktober 2016**		
Koperwiek	285413	11173	7 Oktober 2016	900000	21 Oktober 1995 De Puinhoop (Katwijk)
lijster spec.	3700	1957	15 Oktober 2016	14719	10 Oktober 2008 De Bloedberg, Monster
Zanglijster	112805	11021	4 Oktober 2016	31416	30 September 2003 De Nolle (Vlissingen)
Grote Lijster	7645	127	17 Oktober 2016	2438	12 Oktober 2003 De Vulkaan (Den Haag)
Grauwe Vliegenvanger	254	32	7 Mei 2016	87	10 Mei 1993 Breskens
Roodborst	186	17	9 April 2016	24	8 November 2014 Ruurlo, Kaapdijk

	Soort Jaartotaal Dagrecord		Datum Telpost	Dagrecord t/m 2015	Datum Telpost
	2016	2016			
Blauwborst	6	1	3 April 2016* meerdere telposten	3	28 Augustus 2015 Vijfhoek Diemen
Bonte Vliegenvanger	22	3	8 Mei 2016 Ruidhorn	7	23 Augustus 2012 Brobbelbies-Zuid (Uden - Oss)
Zwarte Roodstaart	95	5	2 April 2016* meerdere telposten	8	10 Oktober 2008* meerdere telposten
Gekraagde Roodstaart	56	3	5 Mei 2016* meerdere telposten	9	30 Augustus 1987* meerdere telposten
Rode Rotslijster	1	1	20 April 2016** Berkheide (Katwijk)		
Paapje	486	10	2 September 2016 De Hamert	94	10 Mei 1993 Breskens
Roodborsttapuit	438	12	19 September 2016 Brobbelbies-Noord (Uden - Oss)	21	19 September 2000 de Drieberg, Ede
Tapuit	1366	25	6 September 2016 Eemshaven - najaar	600	7 September 2004 Westkapelle
Huisemus	351	44	20 Juli 2016 Ketelbrug/Kamperhoek	367	31 Juli 1992 De Nolle (Vlissingen)
Ringmus	9285	302	13 Oktober 2016 Laaxum (ZW-Friesland)	3000	6 Oktober 1995 De Puihoop (Katwijk)
Heggenmus	10773	206	1 Oktober 2016 De Vulkaan (Den Haag)	502	19 Oktober 2012 Aan de Majoor, Koningsbosch
Gele Kwikstaart	86736	5718	8 Mei 2016** Noordkaap	2381	8 Mei 2012 Noordkaap
Noordse Kwikstaart	19206	2590	8 Mei 2016** Ketelbrug/Kamperhoek	1905	8 Mei 2011 Ketelbrug/Kamperhoek
gele kwikstaart spec.	32128	1098	21 April 2016 Breskens	6836	22 April 1998 Breskens
Engelse Kwikstaart	214	31	6 Mei 2016 Breskens	67	4 Mei 2015 Westkapelle
Grote Gele Kwikstaart	5624	371	1 Oktober 2016** De Vulkaan (Den Haag)	168	30 September 2002 De Vulkaan (Den Haag)
witte kwikstaart spec.	12514	614	26 Maart 2016 Breskens	3891	25 Maart 1999 Breskens
Witte Kwikstaart	41590	2100	26 Maart 2016 Noordkaap	2247	22 Maart 2014 Noordkaap
Rouwkwikstaart	99	3	10 Maart 2016* meerdere telposten	53	7 Maart 2001 Breskens
Grote Pieper	135	6	27 September 2016 Bergen aan Zee	18	2 Oktober 1994 De Vulkaan (Den Haag)
Duinpieper	174	6	24 Augustus 2016 Loozerheide (bij Weert)	53	11 September 1992 De Nolle (Vlissingen)
Graspieper	602081	18104	12 April 2016 Noordkaap	381290	15 April 2003 Breskens
Boompieper/Sib. Boompieper	6	1	14 September 2016* meerdere telposten	2	30 Oktober 2011* meerdere telposten
Boompieper	15398	577	6 Mei 2016 Ketelbrug/Kamperhoek	927	22 April 1998 Breskens
Siberische Boompieper	11	2	27 September 2016* meerdere telposten	3	14 Oktober 2013 Parnassia, Kennemerduinen
Roodkeelpieper	95	4	27 September 2016 Kwinteloijen (bij Veenendaal)	10	11 Mei 1998 Breskens
Waterpieper/Oeverpieper	280	21	26 Oktober 2016 De Vulkaan (Den Haag)	27	11 Oktober 2014 De Vulkaan (Den Haag)
Waterpieper	898	34	25 Oktober 2016 Vogelhut Saeftinghe	47	23 Februari 2003 Strabrechtse Heide
Oeverpieper	1386	61	23 Oktober 2016 Eemshaven - najaar	250	12 Oktober 1997 Westkapelle
Vink/Keep	12833	6266	18 Oktober 2016 Castelreesche Heide	16481	21 Oktober 2015 De Bloedberg, Monster
Vink	1712413	118932	16 Oktober 2016 De Vulkaan (Den Haag)	165428	4 Oktober 2010 De Vulkaan (Den Haag)
vink spec.	2469	2306	1 Oktober 2016 Wekerom, vuilnisbelt	56795	7 Oktober 2008 De Bloedberg, Monster
Keep	45928	2516	23 November 2016 Maarnsche Berg	17426	25 Oktober 2011 Kwinteloijen (bij Veenendaal)
Appelvink	2442	39	16 Oktober 2016 Hazewater (Amersfoort)	113	27 Oktober 2005 De Vulkaan (Den Haag)
Noordse (trompet) Goudvink	3	1	24 Oktober 2016* meerdere telposten	144	8 November 2005 De Vulkaan (Den Haag)
Noordse Goudvink	10	2	24 Oktober 2016* meerdere telposten	37	6 November 2005 De Vulkaan (Den Haag)
Goudvink	1034	16	31 Oktober 2016 Zuidveld, Selligen (Gr.)	105	4 November 2005 IJmeerdijk, Almere

	Soort Jaartotaal Dagrecord		Datum Telpost	Dagrecord	Datum Telpost
	2016	2016		t/m 2015	
Roodmus	2	1	12 Mei 2016* meerdere telposten	3	23 Augustus 1987* meerdere telposten
Groenling	15575	189	11 Maart 2016 Breskens	1381	4 Oktober 2008 Korendijkse Slikken
Frater	475	70	8 November 2016 Eemshaven - najaar	261	11 November 1986 De Vulkaan (Den Haag)
Kneu	72197	1520	11 April 2016 Breskens	3538	29 Maart 2005 Breskens
barmsijs spec.	2764	86	22 Oktober 2016 Aamsveen	3149	12 November 1986 De Vulkaan (Den Haag)
Kleine Barmsijs	721	70	5 November 2016 Kwinteloijen (bij Veenendaal)	99	5 November 2005 Zuidveld, Sellingen (Gr.)
Grote Barmsijs	157	31	1 November 2016 Eemshaven - najaar	1026	14 November 2005 Hondsbossche
Witstuitbarmsijs	1	1	29 Oktober 2016 Kwinteloijen (bij Veenendaal)	1	10 Maart 1996* meerdere telposten
Kruisbek	16630	599	17 Oktober 2016 Kwinteloijen (bij Veenendaal)	1146	15 Juni 2005 De Vulkaan (Den Haag)
kruisbek spec.	15	13	14 Oktober 2016 Wierdense Veld	63	22 Oktober 2013 De Vulkaan (Den Haag)
Putter	12692	120	7 September 2016 Eemshaven - najaar	383	22 April 1998 Breskens
Europese Kanarie	130	6	5 Mei 2016 Breskens	18	2 April 2001 Breskens
Sijs	67500	2307	28 Februari 2016 Hazewater (Amersfoort)	6721	14 Oktober 1993 Westkapelle
Grauwe Gors	16	1	12 Maart 2016* meerdere telposten	17	10 Mei 1981* meerdere telposten
Geelgors	2384	78	17 Oktober 2016 Zuidveld, Sellingen (Gr.)	113	15 November 2003 Zuidveld, Sellingen (Gr.)
Witkopgors	1	1	1 November 2016 Leeuwarderbos	1	5 November 1987* meerdere telposten
Ortolaan	80	3	6 September 2016 Parnassia, Kennemerduinen	47	7 September 1992 De Nolle (Vlissingen)
Dwerggors	26	2	1 Oktober 2016* meerdere telposten	3	16 Oktober 2013 Westenschouwen
Bosgors	2	1	9 September 2016* meerdere telposten	2	19 Oktober 1988* meerdere telposten
gors spec.	9	2	3 September 2016 Slikken van de Heen	5	2 November 2008 Hondsbossche
Rietgors	36450	983	10 Maart 2016 Breskens	4771	12 Maart 1999 Breskens
IJsgors	555	16	14 Oktober 2016 Eemshaven - najaar	116	21 November 2010 Eemshaven - najaar
Sneeuwgors	567	70	25 November 2016 Camperduin	384	26 Februari 2011 Noordkaap

	Soort Jaartotaal Dagrecord		Datum Telpost	Dagrecord t/m 2015	Datum Telpost
	2016	2016			
Bruinvis	1457	40	3 December 2016 Camperduin	173	1 Maart 2014 Huisduinen (zeetrek)
dolfijn spec.	2	1	27 Februari 2016* meerdere telposten	2	22 November 2011* meerdere telposten
Potvis	1	1	1 April 2016 De Vulkaan (Den Haag)	1	4 Juli 2002 Westkapelle
walvis spec.	1	1	7 Oktober 2016 Castricum aan Zee (zeetrek)	1	20 Juni 1980* meerdere telposten
Grijze Zeehond	95	3	9 April 2016* meerdere telposten	10	28 December 2014 Huisduinen (zeetrek)
Gewone Zeehond	1049	54	3 December 2016 Huisduinen (zeetrek)	78	4 Februari 2009 Camperduin
Zeehond spec.	2	1	18 November 2016* meerdere telposten	4	9 Juli 2002 Vlieland - Pad van Zes
Vleermuis spec.	1	1	27 September 2016** Vijfhoek Diemen		
Laatvlieger	1	1	1 Oktober 2016** Echtenerzand (Drenthe)		
Rosse Vleermuis	33	4	4 Oktober 2016 Corversbos, Hilversum	116	4 Oktober 2010 De Vulkaan (Den Haag)
Ruige Dwergvleermuis	1	1	12 September 2016 Camperduin	3	25 Oktober 2013 De Vulkaan (Den Haag)
Gewone Dwergvleermuis	2	2	17 Juli 2016** De Vulkaan (Den Haag)	1	20 Juni 2015 De Vulkaan (Den Haag)
Kleine vos	134	6	18 September 2016 Ketelbrug/Kamperhoek	2000	12 September 1991 De Nolle (Vlissingen)
Gamma-uil	12	6	13 Augustus 2016 De Hamert	11	20 Augustus 2015 Ketelbrug/Kamperhoek
Oranje luzernevlinder	3	1	23 Augustus 2016* meerdere telposten	27	5 Augustus 2013 Brobbelbies-Noord (Uden - Oss)
Dagpauwoog	651	32	18 September 2016 Leersumse Veld	67	3 Oktober 2010 Brobbelbies-Noord (Uden - Oss)
Koninginnepage	9	1	7 Mei 2016* meerdere telposten	10	27 Mei 2005* meerdere telposten
Bont Zandoogje	19	3	7 September 2016 De Horde (Lopik)	8	24 September 2011 De Nolle (Vlissingen)
Groot koolwitje	47	5	27 Augustus 2016 De Hamert	90	25 Augustus 2013 Ballooerveld (Drenthe)
Klein Geaderd Witje	15	4	6 Mei 2016* meerdere telposten	13	29 April 2010* meerdere telposten
Klein koolwitje	1518	94	8 September 2016 Ketelbrug/Kamperhoek	4010	22 Juli 2012 Ketelbrug/Kamperhoek
koolwitje spec.	928	146	23 Augustus 2016 Loozerheide (bij Weert)	266	2 September 2011 De Nolle (Vlissingen)
Gehakelde aurelia	9	2	1 Oktober 2016 Leeuwarderbos	32	4 Oktober 2014 Biezenburcht, Harderbroek
Atalanta	4249	110	15 September 2016 Noordhout (Utrecht)	560	13 September 2002 Westenschouwen
Distelvlinder	64	6	8 Augustus 2016 De Groote Peel	4124	30 Mei 2009 Ketelbrug/Kamperhoek
Hommel spec.	5300	3387	9 April 2016** Noordkaap	261	29 Maart 2014 Ketelbrug/Kamperhoek